

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

การศึกษาสภาวะเศรษฐกิจของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ปี พ.ศ. 2537-2538

A STUDY OF ECONOMICS FOR BANK OF AGRICULTURAL AND
AGRICULTURAL CO-OPERATIVE'S CUSTOMER AMPHOE THAMUANG
CHANGWAT KANCHANABURI 1994-1995

โดย

นายธานี ศรีประเสริฐ

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ ๒๔... เดือน ๑๒... พ.ศ. ๒๕๓๘

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] ๒๔/๑๒/๒๕๓๘

(อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] ๒๔/๑๒/๓๘

(ผศ.แสนนิต หงษ์ทรงเกียรติ)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] ๒๔/๑๒/๓๘

(อาจารย์เอนก บุญอิน)

หัวหน้าภาควิชา

[Signature] ๒๔/๑๒/๓๘ ๒๕๓๘

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ (ผศ. ศุภสมบุรณ์ อังรัตนกร)

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าออกให้ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14775
20 ส.ค. 2541

14775

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาสภาวะเศรษฐกิจของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ปี พ.ศ. 2537-2538

A STUDY OF ECONOMICS FOR BANK OF AGRICULTURAL AND
AGRICULTURAL CO-OPERATIVE'S CUSTOMER AMPHOE THAMUANG
CHANGWAT KANCHANABURI 1994-1995

T096208

โดย

นายธานี ศรีประเสริฐ

ปพ.
ศ 517ก
2539

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 96208
วันเสียบปี 2 JUN 1999

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

พ.ศ. 2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาสภาวะเศรษฐกิจของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ปี พ.ศ.
2537-2538

โดย : นายธานี ศรีประเสริฐ

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ : ..... 124/100/2539.
(อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

ในการทำการศึกษารึ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณาสารวจ เพื่อศึกษาสภาวะ
เศรษฐกิจของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) หน่วยอำเภอ
ท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ที่ให้ข้อมูลเป็นลูกค้าเกษตรกรธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3,615 ราย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของลูกค้านาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ตลอดจน
ปัญหาและอุปสรรคในการทำการเกษตร และศึกษาถึงอิทธิพลของธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง
ทางด้านเศรษฐกิจของลูกค้านาคาร

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษารึ้นนี้ ได้สุ่มจากตัวอย่างของลูกค้าเกษตรกรของ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 182 ราย เครื่องมือที่ใช้
ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ คือการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ
และการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต

การศึกษานานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มลูกค้าเกษตรกร ธนาคารเพื่อการ
เกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าส่วนใหญ่เป็น
เพศชาย อายุเฉลี่ย 47 ปี นับถือศาสนาพุทธ การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถม
ศึกษาปีที่ 4 ซึ่งถือว่าต่ำมากมีถึงร้อยละ 55.49 สมาชิกในครอบครัวประมาณ 4-5 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ระบุชื่อเป็นการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านเศรษฐกิจเมื่อพิจารณาจากที่ดินลูกค้าเกษตรกรรมที่ดินเป็นของตนเองร้อยละ 87.91 ลูกค้า ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่ทำไร่อ้อยและทำนาคิดเป็นร้อยละ 46.63 และ 37.82 ตามลำดับ แหล่งเงินทุนของลูกค้าส่วนใหญ่มาจาก ธ.ก.ส. ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 69.89 วัตถุประสงค์ในการกู้เงินส่วนมากกู้เพื่อการลงทุนร้อยละ 65.43 ลูกค้ามีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 82.97 รายได้เฉลี่ยต่อปีประมาณ 99,714.65 บาท ปัญหาที่ลูกค้าพบมากที่สุดคือ ปัญหาในเรื่องเงินลงทุน ราคาผลผลิตตกต่ำ ราคาของปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช และด้านระบบชลประทาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่านที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ประธานที่ปรึกษาปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแนวทางมาตั้งแต่ต้น ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้ง ผศ.แสนนิต หงษ์ทรงเกียรติ และอาจารย์เอนก บุญอิน ซึ่งช่วยทำหน้าที่เป็นกรรมการปัญหาพิเศษ โดยให้ความช่วยเหลือในด้านการตรวจทานแก้ไข รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ของ ศ.ก.ส. หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ตลอดจนเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอท่าม่วง ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำแนวทางและช่วยเหลือทางด้านข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ และรวมไปถึงเพื่อน ๆ พี่ ๆ ที่คอยให้กำลังใจและความช่วยเหลือ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายที่จะกล่าวถึง เป็นผู้สร้างหลักให้แก่ชีวิตข้าพเจ้ามาตั้งแต่ต้น คือบิดามารดา เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินทุนในการทำการศึกษารั้งนี้มาตลอด ดังนั้นหากการศึกษารั้งนี้มีความดีอยู่บ้าง นั่นคือผลการกระทำของบิดามารดา แต่หากเกิดการผิดพลาดประการใด เป็นเพราะความบกพร่องของข้าพเจ้าผู้ดำเนินการเอง

ธานีศรีประเสริฐ

เมษายน 2539

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญ ตาราง	(2)
สารบัญ ภาพ	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการศึกษา	3
คำนิยามศัพท์	4
บทที่ 2 ตรวจสอบเอกสาร	6
บทความทางวิชาการ	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	22
บทที่ 4 ผลการศึกษา	25
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	47
ข้อเสนอแนะ	49
เอกสารอ้างอิง	50
ภาคผนวก	52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สภาวะทางด้านสภาพส่วนบุคคลและสังคม	27
2. การประกอบอาชีพของลูกค้า ช.ก.ส. หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี	30
3. รายได้ของลูกค้า ช.ก.ส. หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี	33
4. รายจ่ายของลูกค้า ช.ก.ส. หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี	35
5. สภาวะหนี้สินของลูกค้า ช.ก.ส. หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี	36
6. การถือครองที่ดินของลูกค้า ช.ก.ส. หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี	39
7. การออมทรัพย์สินของลูกค้า ช.ก.ส. หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี	40
8. มูลค่าทรัพย์สินของลูกค้า ช.ก.ส. หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี	41
9. ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการดำเนินงานของ ช.ก.ส. หน่วย อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการพัฒนาชนบทต่อลูกค้าที่หลังเข้า เป็นลูกค้า	44

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แผนที่อำเภอท่าม่วง	64
2. แผนที่แสดงแหล่งน้ำและการชลประทานของอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี	65
3. แผนที่แสดงการกระจายตัวการปลูกพืชของอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี	66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

เนื่องจากอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มส่วนใหญ่ อำเภอท่าม่วงแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 ตำบล อันประกอบด้วย ตำบลท่าม่วง ริงขนาย ริงศาลา กุ่มทอง ท่าล้อ ม่วงชุม เขาไฉย บ้านใหม่ พังตรู รางศาลี ท่าตะคร้อ หนองตากยา หนองขาว อำเภอท่าม่วงเป็นอำเภอที่มีประชากรอาศัยอยู่ค่อนข้างหนาแน่น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือค้าขาย รับราชการ และทำงานในโรงงาน (รับจ้าง) ทางด้านการศึกษาของประชากรในเขตอำเภอท่าม่วงส่วนมากจบการศึกษาภาคบังคับเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือจบระดับมัธยมศึกษา มีส่วนน้อยที่จบต่ำกว่าระดับภาคบังคับหรือไม่ได้รับการศึกษา ในด้านของศาสนาถือศาสนาอิสลามประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ส่วนศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์มีเป็นส่วนน้อย

การประกอบอาชีพทางการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่จะทำการเกษตรทางการปลูกพืช เช่น อ้อย ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดฝักอ่อน ทอมหัวใหญ่ และไม้ผล ไม้ยืนต้น เช่น มะม่วง พุทรา ชนุน ช่มพู่ เป็นต้น ส่วนทางการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ โคนม สุกร ไก่ เป็นต้น สภาพพื้นที่ทางการผลิตมีบางส่วนอยู่ในเขตชลประทานประมาณ 26.5 % ส่วนนอกเขตชลประทานนั้นต้องอาศัยน้ำฝนหรือแหล่งน้ำทางธรรมชาติ ประกอบการผลิตทางการเกษตร ซึ่งสภาพการผลิตของพืชในเขตชลประทานจะอยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่านอกเขตชลประทาน อันเนื่องมาจากปริมาณน้ำฝนหรือแหล่งน้ำในธรรมชาติในบางปีมีปริมาณไม่เพียงพอ ประกอบกับสภาพพื้นที่ดินมีคุณภาพต่ำ ส่งผลทำให้เกษตรกรทำการผลิตไม่เต็มความสามารถ ทำให้ผลผลิตลดลงและยังทำให้รายได้อีกด้วย นอกจากนี้เกษตรกรส่วนมากยังไม่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ที่จะนำมาปรับปรุงประยุกต์ใช้ในการทำการผลิตเพื่อที่จะเพิ่มผลผลิต และยังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดการและการดำเนินงานทางการตลาด ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ในราคาที่ต่ำ เพราะไม่ได้มีการรวมกลุ่มกันในการขายผลผลิต ไม่มีอำนาจต่อรองทางการตลาด เกษตรกรส่วนใหญ่ยังผูกพันกับพ่อค้าท้องถิ่น เช่น อ้อยผูกพันกับหัวหน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปยังบุคคลอื่นใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โคคาโคล่า ข้าวผูกพันกับเจ้าของโรงสี มันสำปะหลังผูกพันกับพ่อค้าที่ออกทุนให้ จึงทำให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนจากการขายผลผลิตไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ด้วยเหตุสำคัญประการนี้จึงส่งผลให้เกษตรกรมีฐานะยากจนลงหรือตกต่ำ ทางออกที่สำคัญของเกษตรกรก็คือ การไปกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนหรือสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งในและนอกระบบ ในการกู้ยืมเงินนั้นก็เพื่อที่จะนำเงินทุนมาใช้ในการประกอบการทางการเกษตร ทั้งในด้านการผลิต การปรับปรุง การซื้ออุปกรณ์เครื่องมือทางการเกษตร รวมค่าใช้จ่ายครอบครัวด้วย ในการกู้ยืมแต่ละครั้งนั้นถ้าเกษตรกรกู้เงินนอกสถาบันเงินทุน เช่น กู้จากพ่อค้าจะเสียค่าดอกเบี้ยในอัตราที่สูง ส่วนการกู้ในสถาบันเงินทุนคือ ธ.ก.ส. จะเสียค่าดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่า

ดังนั้นหน่วยงานของรัฐบาลที่เข้ามาเกี่ยวข้องและให้ความช่วยเหลือเกษตรกรคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงการคลัง ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่และมุ่งส่งเสริมความมั่นคง ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร เพื่อที่จะให้เกษตรกรมีเงินทุนเพียงพอที่จะใช้ในการประกอบการเกษตรที่จะให้มีรายได้สูงขึ้นหรือมีฐานะความเป็นอยู่ดี ซึ่งบทบาทของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรนอกจากที่จะให้ความช่วยเหลือ ทางการกู้ยืมเงินทุนแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันการเกษตรต่างๆ เพื่อที่จะนำไปใช้ในการผลิต การปรับปรุง ทางด้านการเกษตรแล้ว ยังต้องทำหน้าที่ในการขยายไปสู่กิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทางการผลิตการเกษตรด้วย เช่น การจัดหาตลาดรองรับผลผลิต การประกอบอาชีพเสริม ซึ่งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหน่วยอำเภอท่าม่วง ก็มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหน่วยอื่น ที่ให้ความสำคัญในด้านการกู้ยืมเงินทุนต่างๆ เพื่อที่จะนำไปใช้ในการประกอบการทางการเกษตร

ในการทำการศึกษาครั้งนี้ เพื่อที่จะต้องการทราบสภาวะทางด้านเศรษฐกิจของลูกค้านายธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง ว่ามีสภาพความเป็นอยู่อย่างไรในการประกอบอาชีพทางการเกษตร ตลอดจนการศึกษาการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง ว่ามีบทบาทเพียงใดที่ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในด้านเงินทุน และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า

ต่อไปเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาบทบาทการดำเนินงาน ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการพัฒนาชนบทต่อเกษตรกรลูกค้าที่เข้าเป็นลูกค้า
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการใช้สินเชื่อของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
2. ทำให้ทราบถึงลักษณะการใช้สินเชื่อของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ว่ามีการใช้ในการผลิตอย่างมีเหตุผลหรือมีการจัดสรรทรัพยากรการผลิตอย่างถูกต้องตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เพียงใด และทราบความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการดำเนินงานของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการพัฒนาชนบทต่อเกษตรกรลูกค้าที่เข้าเป็นลูกค้า
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการใช้สินเชื่อของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษารั้งนี้ผู้ดำเนินการได้เลือก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นแหล่งในการศึกษาโดยศึกษาข้อมูล

เอกสารในแบบเอกสารที่ส่งไว้ในใบสั่งการเชิงปฏิบัติการศึกษาให้เน้น เมื่อผู้เขียนได้เห็นใบสั่งการเชิงปฏิบัติการด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่างปี 2537-2538 ซึ่งมีลูกค้าทั้งหมด 3,615 ราย โดยการทำกรงมั่วตัวอย่าง
 เกษตรกรที่ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 182 ราย หรือคิดเป็นจำนวนร้อยละ 5 เปอร์เซ็นต์ของจำนวน
 ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหน่วยอำเภอท่าม่วงทั้งหมด โดยใช้วิธี
 การคำนวณ

นิยามศัพท์

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หมายถึง ธนาคารเพื่อการ
 เกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี หรือ ธ.ก.ส.

เกษตรกรลูกค้า หมายถึง เกษตรกรผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าของธนาคาร
 เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

กลุ่มลูกค้า หมายถึง กลุ่มของเกษตรกรผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าธนาคาร
 เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โดยสมาชิก
 ของกลุ่มลูกค้าเหล่านี้ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้กัน รู้จักคุ้นเคยกัน มีการแบ่งงานกันและรู้ใน
 หน้าที่การเกษตรของกันและกันเป็นอย่างดี

เกษตรกร หมายถึง ผู้ดำเนินการประกอบอาชีพทางการเกษตร คือ เกษตร
 กรผู้เป็นลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง
 จังหวัดกาญจนบุรี

รายได้ หมายถึง รายได้จากอาชีพการเกษตร เช่น การทำการปลูกพืช
 และเลี้ยงสัตว์ รวมถึงรายได้ภายนอก เช่น การรับจ้าง ค้าขาย ซึ่งมีหน่วยวัดเป็นบาทต่อปี

รายจ่าย หมายถึง รายจ่ายทั้งหมดที่เกิดจากรายจ่ายในครอบครัว เช่น ค่าอาหาร ค่าการศึกษาของบุตร ค่าเครื่องใช้ประจำวัน ค่าดอกเบี้ยย ค่ารักษาพยาบาล ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางพักผ่อน และรายจ่ายเพื่อการเกษตร เช่น ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์พืช ค่ายาปราบศัตรูพืช ค่าอาหารสัตว์ ค่าอุปกรณ์ทางการเกษตร ค่าพันธุ์สัตว์ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซ่อมแซม ซึ่งมีหน่วยวัดเป็นบาทต่อปี

รายได้สุทธิ หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่หักรายจ่ายในครอบครัวและรายจ่ายเพื่อการเกษตรออกแล้ว ซึ่งมีหน่วยวัดเป็นบาทต่อปี

สภาวะเศรษฐกิจ หมายถึง สถานภาพความเป็นอยู่และฐานะของเกษตรกร
ลูกค้าของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัด
กาญจนบุรี

สถานภาพส่วนบุคคล หมายถึง ประวัติส่วนตัวทั่วไปที่เกี่ยวกับลูกค้า
เกษตรกรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัด
กาญจนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาครั้งนี้แบ่งการตรวจเอกสารเป็น 2 ส่วน

1. บทความทางวิชาการ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บทความทางวิชาการ

จรินทร์ เทศวานิช (2535:207) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (The Bank of Agricultural and Agricultural Cooperative : BAAC) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า ธ.ก.ส. เป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้การควบคุมของกระทรวงการคลัง จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเกษตรของประเทศ โดยแนวความคิดเริ่มมาจากความพยายามในการตั้งธนาคารเกษตร ตั้งแต่ปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลดปล่อยหนี้สินของเกษตรกร และประคองฐานะของชาวนาไม่ให้ทรุดโทรมลงเมื่อประสบภัยธรรมชาติติดต่อกันหลายปี แต่ในขณะนั้นรัฐบาลยังมีปัญหา เรื่องเงินทุน เนื่องจากเงินทุนในท้องพระคลังมีน้อย ประกอบกับมีสหกรณ์การเกษตรในรูปของสหกรณ์เงินทุนอยู่แล้ว และเกษตรกรก็ได้อาศัยการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตรไปใช้ ความคิดที่จะจัดตั้งธนาคารเกษตรจึงต้องล้มเลิกไป

ต่อมาใน พ.ศ. 2490 รัฐบาลมองเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องช่วยเกษตรกรในด้านเงินทุนให้มากขึ้น จึงได้จัดตั้งธนาคารเพื่อการสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนอำนวยสินเชื่อให้แก่สหกรณ์ทั้งหลายที่ตั้งขึ้นในประเทศ ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ได้ดำเนินงานมาจนถึง พ.ศ. 2509 จึงได้จัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรขึ้นแทนธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ให้กู้เงินแก่สมาชิกสหกรณ์เท่านั้น ในขณะที่ยังมีเกษตรกรที่ไม่ใช่สมาชิกสหกรณ์อีกมากที่ต้องการกู้เงิน แต่ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ไม่มีหน้าที่ที่จะให้กู้ได้

2. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ให้กู้เงินระยะยาวหรือปานกลาง แต่เกษตรกรมีความต้องการเงินกู้เพื่อผลิตสินค้าเกษตรในระยะสั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. งานส่วนใหญ่ของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ คือการเก็บรักษา ให้ความสะดวกในการเบิกจ่ายเงิน และเก็บรักษาสมุดบัญชีเท่านั้น ธนาคารมิได้ทำหน้าที่ในการพิจารณาค่าชอกู้ อันเป็นหน้าที่ของผู้ให้กู้เงินอย่างแท้จริง

4. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์มิได้ทำหน้าที่ให้สินเชื่อแบบกำกับแนะนำ (SUPER-VISED CREDIT) และยังไม่มียุทธศาสตร์ใดทำหน้าที่นี้

5. การดำเนินงานและองค์การของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ยังไม่ได้รับการรับรองจากต่างประเทศ จึงเป็นเหตุให้กำลังเงินของธนาคารไม่เพียงพอ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตร พ.ศ. 2509 โดยโอนทรัพย์สิน หนี้สิน ความรับผิดชอบ ธุรกิจ พนักงาน และลูกค้า มาจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ทำให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรทำหน้าที่อำนวยสินเชื่อให้แก่เกษตรกรอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านการเกษตรโดยตรงและสถาบันการเกษตร ซึ่งได้แก่ สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจกรรมทางการเกษตรด้วย การบริหารงานอยู่ภายใต้คณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ

วัตถุประสงค์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อส่งเสริมอาชีพหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร เพื่อช่วยให้เกษตรกรเพิ่มการผลิตและรายได้เพื่อให้มีฐานะดีขึ้น

เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ กฎหมายจึงให้ธนาคารมีอำนาจดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

1. ให้เงินกู้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร
2. ค้ำประกันเงินกู้ที่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตรกู้จากสถาบันการเงินอื่น ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร
3. จัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคาร
4. จัดให้ได้มา ถือกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินครอบครอง เช่า หรือให้เช่า เช่าซื้อ หรือให้ซื้อ โอนหรือรับโอนสิทธิการเช่า จำนองหรือรับจำนอง จำน่าหรือรับจำนำ

ขายหรือจำนองด้วยวิธีอื่นใด ซื้อสิ่งหาริมทรัพย์หรือสิ่งหาริมทรัพย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันที่กำหนด เว้นแต่ประเภทใช้เช็คในการทวงถาม

6. ออก ชื่อ หรือขายตัวเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด รวมทั้งเก็บเงินตามตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมือนดังกล่าว

7. มีบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารอื่นเท่าที่จำเป็น แก่การดำเนินงานธุรกิจของธนาคาร

8. ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาล เช่น พันธบัตร หรือตัวเงินคลังตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

9. เร็ยเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการให้กู้เงิน หรือค่าประกันเงินกู้และค่าบริการอื่น ๆ

10. จัดให้มีการส่งเคราะห์ตามสมควรแก่ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้พันตำแหน่งดังกล่าวของธนาคารและครอบครัว

11. กระทำกิจกรรมอย่างอื่น บรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร

กฎหมายได้ให้อำนาจในการดำเนินงานของธนาคารไว้อย่างกว้างขวางเพราะมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ธนาคารสามารถให้ความช่วยเหลือทางการเงิน แก่เกษตรกรของประเทศได้โดยทั่วถึง เพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรของประเทศให้ได้ผลอย่างจริงจัง

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ : 8)

ศ.ก.ส. มีแผนการขยายงานสินเชื่อเพื่อการเกษตร และสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ให้มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้กว้างขวางขึ้นตามที่มุ่งหมายไว้

เงินทุนที่ ศ.ก.ส. ใช้ในการดำเนินงานมาจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่วนของผู้ถือหุ้น

ตาม พ.ร.บ. ศ.ก.ส. พ.ศ. 2509 ได้กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคาร

ไว้สี่พันล้านบาท แบ่งเป็นสี่สิบล้านหุ้นมีมูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาท โดยที่ธนาคารขาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นใบใช้ประจำตัวเจ้าหน้าที่
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หุ้นให้แก่กระทรวงการคลัง เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร สถาบันการเงิน หรือบุคคลอื่น ๆ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร แต่หุ้นที่สถาบันการเงินหรือบุคคลอื่นถืออยู่นั้น เมื่อรวมกันแล้วจะต้องมีมูลค่าไม่เกินร้อยละสิบของทุนเรือนหุ้นที่ได้ชำระแล้ว

ในระยะเริ่มแรก หุ้นของธนาคารประกอบด้วย

- 1.1 หุ้นที่กระทรวงการคลังและหุ้นที่สหกรณ์เป็นผู้ถือ
- 1.2 หุ้นที่กระทรวงการคลังซื้อในระยะเริ่มแรกสองแสนหุ้น ให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นเพิ่มเติมอีกเป็นคราว ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ พ.ร.บ. ธ.ก.ส. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 ในกรณีที่ธนาคารมีความจำเป็นต้องเพิ่มทุนเรือนหุ้น ขอให้ธนาคารเพิ่มทุนเรือนหุ้นได้อีกเป็นคราว ๆ โดยขออนุมัติคณะรัฐมนตรี ซึ่งในคราวล่าสุดคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2536 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. เพิ่มทุนเรือนหุ้นจากที่กำหนดใช้เดิม 4,000 ล้านบาท อีก 6,000 ล้านบาท รวมเป็น 10,000 ล้านบาท

นอกจากทุนเรือนหุ้นความที่กล่าวข้างต้น ส่วนของผู้ถือหุ้นยังประกอบด้วยเงินเพิ่มทุนในการดำเนินงานตามโครงการของรัฐบาล เช่น โครงการเร่งรัดการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรชั้นเล็กและยากจน เป็นต้น ส่วนเงินทุนจากการบริจาค กู้ยืม และผลจากการปฏิรูปการธนาคารตัดบัญชี

2. เงินรับฝากจากประชาชน

ธ.ก.ส. ให้บริการรับฝากเงิน ทั้งประเภทเงินฝากประจำ และเงินฝากออมทรัพย์ โดยให้ดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับธนาคารอื่น ๆ สามารถแยกเงินฝากออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 2.1 เงินรับฝากจากประชาชนทั่วไป
- 2.2 เงินรับฝากจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

3. เงินรับฝากจากธนาคารพาณิชย์

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้กำหนดเป้าหมายการให้สินเชื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ตามนโยบายสินเชื่อสู่ชนบท ไว้เป็นอัตราร้อยละ 20 ของยอดเงินฝากเมื่อสิ้นปีบัญชีที่ผ่านมา โดยกำหนดว่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 14 ของยอดเงินฝาก จะต้องเป็นสินเชื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นใบแจ้งเวียนด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชื่อที่ให้เกษตรกรโดยตรงรวมทั้งสินเชื่อที่ให้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมในส่วนภูมิภาค และ ส่วนที่เหลืออีกไม่เกินร้อยละ 6 กำหนดให้เป็นสินเชื่อเพื่อธุรกิจเกษตร รวมทั้งสินเชื่อที่ให้ แก่โรงสีข้าว โดยเปิดให้ธนาคารพาณิชย์นำเงินส่วนที่ดำเนินงานขาดเป้าหมายมาฝากไว้กับ ธ.ก.ส. เพื่อที่จะให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการแทนให้ครบตามเป้าหมาย

4. เงินกู้

ธ.ก.ส. ได้กู้เงินมาจากสถาบันการเงินต่าง ๆ แบ่งเป็น

4.1 เงินกู้จากต่างประเทศ ได้แก่

4.1.1 เงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่น (OECF) มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ ธ.ก.ส. ใช้ให้สินเชื่อแก่เกษตรกรชั้นเล็กสำหรับการลงทุนทางการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้ แก่ครอบครัว

4.1.2 เงินกู้จากรัฐบาลเยอรมัน (KFW) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ธ.ก.ส. ใช้ให้กู้เพื่อการลงทุนทางการเกษตรแก่เกษตรกรชั้นเล็กในเขตชนบทยากจน

4.1.3 เงินกู้จากรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ (FMO) มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานสินเชื่อการเกษตรของสหกรณ์การเกษตร

4.2 เงินกู้ภายในประเทศ ได้แก่

4.2.1 เงินกู้จากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ ธ.ก.ส. ในการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของ ธ.ก.ส. ซึ่งกระทรวงการคลังเป็นผู้อ่าวัล นอกจากนี้ ยังให้ความอนุเคราะห์แก่ ธ.ก.ส. ด้วยการ ให้เงินกู้เพิ่มขึ้นเพื่อใช้ดำเนินงานให้สินเชื่อแก่เกษตรกรชั้นเล็กและยากจน และหรือในกรณี ของการดำเนินงานโครงการตามนโยบายของรัฐบาล

4.2.2 เงินกู้จากธนาคารออมสิน เพื่อให้ใช้ให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ตามนโยบายของรัฐบาล เช่น โครงการรับจำนำข้าวเปลือก โครงการ เร่งรัดการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรชั้นเล็กและยากจน เป็นต้น

5. พันธบัตรเงินกู้

กระทรวงการคลังได้อนุมัติให้ ธ.ก.ส. กู้เงินภายในประเทศด้วยการ ออกพันธบัตร เพื่อให้ ธ.ก.ส. ใช้เงินกู้ในส่วนนี้ ทดแทนเงินทุนในส่วนที่ลดจำนวนลง และเพื่อขยายการให้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกรได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งนับวันพันธบัตร

เงินกู้ดังกล่าว จะเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของ ธ.ก.ส. มากขึ้นตามลำดับ ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ : 13) การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรรายคนหมายถึง การให้เงินกู้แก่เกษตรกรรายคนโดยตรง ซึ่งเกษตรกรผู้จะกู้เงินจาก ธ.ก.ส.ได้จะต้องเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. โดยการขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา ทั้งนี้เกษตรกรไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ ในการขอขึ้นทะเบียน เพียงแต่ไปแจ้งความประสงค์ต่อพนักงานสินเชื่อของ ธ.ก.ส. ที่สาขาหรือหน่วยอำเภอที่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่เกษตรกรผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่พนักงานสินเชื่อของ ธ.ก.ส. จะเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือและแนะนำวิธีการต่าง ๆ ในการเข้าเป็นลูกค้าทุกประการ

คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าเป็นลูกค้า

เกษตรกรผู้ที่จะขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. จะต้องมีความสัมพันธ์ดังนี้

1. มีสัญชาติไทย
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี
3. เป็นเกษตรกรตามข้อบังคับของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
4. มีความชำนาญหรือได้รับการฝึกอบรมในการเกษตรมาพอสมควร
5. มีถิ่นที่อยู่และประกอบอาชีพการเกษตรส่วนใหญ่ในท้องที่ดำเนินงานของสาขา ซึ่งตนขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำมาแล้ว เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี
6. เป็นผู้ก่อให้เกิดผลผลิตการเกษตรเพื่อการขายในปีหนึ่ง ๆ เป็นมูลค่าพอสมควร หรือมีลูกทางที่จะปรับปรุงการเกษตรให้มีรายได้ เพียงพอที่จะชำระหนี้ได้
7. เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อสัตย์ซึ้งในการประกอบอาชีพ มีชื่อเสียงดี และรู้จักประหยัด
8. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
9. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเป็นผู้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว
10. ไม่เคยถูกให้ออกจากราชการเป็นลูกค้าประจำสาขา และปัจจุบันไม่ได้เป็นผู้กู้เงินของสหกรณ์การเกษตรกลุ่มเกษตรกร หรือสถาบันใด ๆ ที่ดำเนินธุรกิจทางด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตร

กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. หมายถึง กลุ่มของเกษตรกรผู้ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้เคียงกัน รู้จักคุ้นเคยกัน และรู้งานการเกษตรของกันและกันเป็นอย่างดี โดยกลุ่มลูกค้ากลุ่มหนึ่ง ๆ จะต้องมีเกษตรกรจำนวนตั้งแต่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คนขึ้นไป สัมผัสใจเข้าร่วมกลุ่มกันซึ่งมีความประสงค์ที่จะกู้เงินจาก ธ.ก.ส. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและค่าลงทุนในการประกอบอาชีพการเกษตร โดยใช้หลักประกันรับรองรับผิดชอบร่วมกันหรือค้ำประกันซึ่งกันและกัน

ในแต่ละกลุ่มลูกค้าจะคัดเลือกลูกค้าคนใดคนหนึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในกิจการของ ธ.ก.ส. ยินยอมเสียสละเวลาและอุทิศตน เพื่อเป็นผู้ประสานงานระหว่าง ธ.ก.ส. และกลุ่มลูกค้า

ประเภทของเงินกู้

ธ.ก.ส. แบ่งประเภทเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการเกษตร

ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาป้องกันกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์ อาหารสัตว์วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือการเกษตร ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขาย ค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อการขาย แปรรูปผลิตผลการเกษตรเพื่อขาย ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร ค่าบริการต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตร และค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายในการทำบัตรสุขภาพของคนในครัวเรือน ตามโครงการบัตรสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขด้วย เป็นต้น

เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการเกษตร สำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "เงินกู้ระยะสั้น" แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก ได้แก่ เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการเกษตรอย่างเดี่ยวหรือหลายอย่าง ซึ่งลูกค้าในกลุ่มลูกค้าเดียวกันทุกคน หรือเป็นส่วนใหญ่ทำการผลิตโดยลงมือทำการเพาะปลูก เก็บเกี่ยว และขายในเวลาใกล้เคียงกัน และสามารถชำระคืนเงินกู้ให้เสร็จสิ้นในเวลาเดียวกันได้

1.2 เงินกู้เครดิตเงินสด เป็นเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตอย่างเดี่ยว ซึ่งอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรลูกค้าเป็นอย่างมาก เพราะทำสัญญาเป็นเครดิตเงินสดไว้เพียงครั้งเดียว เกษตรกรสามารถเบิกเงินกู้ได้หลายครั้งภายในวงเงินที่กำหนด และภายในระยะเวลาแห่งสัญญาเงินกู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เงินกู้เพื่อการลงทุนในทรัพย์สินการเกษตร

แบ่งตามระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้เสรีจลัน ได้ 2 ประเภท คือ

2.1 เงินกู้ระยะปานกลาง เป็นเงินกู้เพื่อการลงทุนในทรัพย์สินการเกษตรซึ่งมีอายุใช้งานได้เกินกว่า 1 ปี เช่น เงินกู้เพื่อการบุกเบิกที่ดินเพื่อใช้ทำการเกษตร สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ ซ่อมเครื่องจักรกลการเกษตรลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ เป็นต้น

2.2 เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร เป็นเงินกู้เพื่อเป็นค่าลงทุนในสินทรัพย์ประจำทางการเกษตร หรือเพื่อปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหรือวางรูปแบบการผลิตขึ้นใหม่ ซึ่งมีการลงทุนสูงและต้องใช้เวลานาน จึงจะได้รับผลตอบแทนคุ้มค่าเงินลงทุน

3. เงินกู้เพื่อรอการขายผลผลิตการเกษตร

ได้แก่ เงินกู้ซึ่งผู้ที่ใช้ผลผลิตการเกษตรเป็นประกันการชำระคืนเงินกู้ มีวัตถุประสงค์การกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างรอการขาย เพื่อให้เกษตรกรสามารถเก็บผลผลิตไว้รอราคาได้ โดยไม่จำเป็นต้องขายในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นช่วงที่ราคาต่ำ

4. เงินกู้เพื่อชำระหนี้หรือไถ่ถอน หรือรับโอนคืนที่ดินการเกษตร

แบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ

4.1 เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตรก่อนเป็นลูกค้าธนาคาร

4.2 เงินกู้ระยะปานกลางพิเศษ ประเภท 1 ได้แก่ เงินกู้ซึ่งลูกค้าผู้ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง เนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ ขอกู้เพื่อชำระหนี้สินที่มีอยู่เดิมแก่ ธ.ก.ส. หรือบุคคลภายนอก อันเนื่องจากภัยธรรมชาติและภัยพิบัติ เพื่อปรับปรุงการประกอบการเกษตรของตนในทางที่จะได้ผลดีขึ้น

ภัยธรรมชาติ หมายถึง ภัยอันเกิดจากการแปรปรวนของธรรมชาติ จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อการผลิตอย่างร้ายแรง เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม พายุลูกเห็บ ศัตรูและโรคพืชระบาด เป็นต้น

ภัยพิบัติ หมายถึง ภัยที่ไม่สามารถป้องกันได้ เช่น ไฟไหม้

โจรสลัดปล้น หรือมีผู้ทำร้ายลูกค้าผู้ หรือคนในครัวเรือนผู้กู้จนเป็นเหตุให้ต้องเสียค่าเอกสารเงินปันเอกสารที่ส่งวันเสาร์สำหรับเกษตรกรเพื่อการศึกษาเท่านั้น ผู้กู้ผู้ขาดเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้จ่ายในรักษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก

4.3 เงินกู้ระยะปานกลางพิเศษ ประเภท 2 ได้แก่ เงินกู้ซึ่งลูกค้านั่งหรือหลายคนชอกู้เพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้ ธ.ก.ส. แทนผู้กู้เดิมซึ่งตาย วิกลจริต ไปเสียจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ หรือมีเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้

4.4 เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิม ได้แก่ เงินกู้เพื่อชำระหนี้สินเดิมและหรือเพื่อไถ่ถอนหรือรับโอนคืนที่ดินการเกษตร ซึ่งเดิมเป็นของตนเองหรือเป็นของบิดาหรือมารดาของตน ตลอดจนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานเกษตรในฤดูแรก การลงทุนในสินทรัพย์เกษตรที่จำเป็น และค่าใช้จ่ายอื่นจำเป็นเกี่ยวกับการจัดจ้างของสิ่งหาปริมาณที่ควบคู่ไปด้วย

4.5 เงินกู้ระยะยาวพิเศษ ได้แก่ เงินกู้ซึ่งลูกค้านั่งหรือหลายคนชอกู้จาก ธ.ก.ส. เพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่ ธ.ก.ส. แทนผู้กู้เดิมซึ่งตาย หรือมีเหตุอื่นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามโครงการหรือแผนงานได้

5. เงินกู้เพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร แบ่งตามลักษณะความจำเป็นในการใช้เงินกู้ และระยะเวลาชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้นได้ 2 ประเภท คือ

5.1 เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย สำหรับดำเนินงานในการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร ได้แก่ เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือจัดหาวัสดุต่าง ๆ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตหรือการบริการการเกษตร ค่าซ่อมแซม ค่าจ้างแรงงาน ค่าขนส่ง ค่าเชื้อเพลิง ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อการขายหรือจัดจำหน่าย ค่าเช่าต่าง ๆ ค่าภาษีอากร ค่าบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อนำมาผลิตสินค้าสำเร็จรูป กึ่งสำเร็จรูป ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่ายหรือให้บริการด้านการเกษตร

5.2 เงินกู้เพื่อเป็นค่าลงทุนในสินทรัพย์ สำหรับใช้ในการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร ได้แก่ เงินกู้เพื่อลงทุนจัดหาสินทรัพย์ประจำเครื่องจักรกล อุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการผลิตหรือแปรรูปหรือเตรียมการผลิต และการจำหน่ายหรือการบริการด้านปัจจัยการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งการปรับปรุงสินทรัพย์ประจำเครื่องจักรกล อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องใน

การเกษตร เป็นต้น

การชำระหนี้เงินกู้

ทุกครั้งที่ลูกค้าผู้กู้ขายผลผลิต ควรจะแบ่งเงินที่ได้มาชำระหนี้เงินกู้บ้าง แม้จะไม่ถึงกำหนดชำระหนี้ก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อจะได้ลดจำนวนดอกเบี้ยลง

ในการชำระหนี้ ผู้กู้จะต้องนำเงินมาชำระหนี้ที่สำนักงานสาขาของ ธ.ก.ส. โดยตรง หรือหากที่หน่วย ธ.ก.ส. ประจำอำเภอให้บริการรับชำระหนี้ทางไปรษณีย์หรือผ่านสาขาของธนาคารพาณิชย์ ลูกค้าผู้กู้ก็สามารถส่งเงินด้วยวิธีดังกล่าวได้ โดยติดต่อกับพนักงานสินเชื่อประจำหน่วยอำเภอนั้น

สำหรับระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้แต่ละประเภทนั้น สรุปได้ดังนี้คือ

ประเภทเงินกู้	กำหนดชำระคืน
1. เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการเกษตร	
1.1 เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก	ไม่เกิน 12 เดือน กรณีพิเศษไม่เกิน 18 เดือน
1.2 เงินกู้เครดิตเงินสด	ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การกู้
2. เงินกู้เพื่อการลงทุนในทรัพย์สินการเกษตร	
2.1 เงินกู้ระยะปานกลาง	ไม่เกิน 3 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 5 ปี
2.2 เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร	ไม่เกิน 15 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 20 ปี
3. เงินกู้เพื่อรอกการขายผลผลิตผลการเกษตร	ไม่เกิน 6 เดือน
4. เงินกู้เพื่อชำระหนี้สิน หรือไถ่ถอนหรือรับโอนคืนที่ดิน	

การเกษตร

4.1 เงินกู้ระยะปานกลาง	ไม่เกิน 3 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 5 ปี
4.2 เงินกู้ระยะปานกลางพิเศษ ประเภท 1	ไม่เกิน 6 ปี
4.3 เงินกู้ระยะปานกลางพิเศษ ประเภท 2	ไม่เกิน 6 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สําหรับการปฏิบัติงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทเงินกู้	กำหนดชำระคืน
4.4 เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิม	ไม่เกิน 10 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 12 ปี
4.5 เงินกู้ระยะยาวพิเศษ	ไม่เกิน 15 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 20 ปี

5. เงินกู้เพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องใน

การเกษตร

- 5.1 เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับดำเนินงานในการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร ไม่เกิน 12 เดือน
- 5.2 เงินกู้เพื่อเป็นค่าลงทุนในสินทรัพย์ สำหรับใช้ในการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร ไม่เกิน 15 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 20 ปี

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ : 11)

หลักประกันเงินกู้ เป็นกรรมค้ำอยู่เองก็การกัสมเงินจำเป็นจะต้องมีหลักประกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะต้องเป็นหลักทรัพย์ หรือสิ่งของที่มีค่าอื่น ๆ

เนื่องจากเกษตรกรไทยเป็นจำนวนมากไม่มีหลักทรัพย์ หรือมือสิ่งทาวริมทรัพย์ แต่ไม่มีหนังสือแสดงสิทธิที่จะจำนองได้ตามกฎหมาย แต่มีความตั้งใจจริงที่จะประกอบอาชีพการเกษตรให้ได้รับผลสำเร็จ มีความขยันหมั่นเพียร และซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้เกษตรกรเหล่านี้ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตร ธ.ก.ส. จึงอนุโลมในเรื่องหลักประกันให้บรรดาเกษตรกรเหล่านี้เพื่อสมควร ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรเหล่านี้สามารถกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ไปประกอบอาชีพทางการเกษตรตามความประสงค์ได้ หลักประกันเงินกู้ของ ธ.ก.ส. จึงมีทั้งการใช้หลักทรัพย์และไม่ใช้หลักทรัพย์ ดังนี้

1. การค้ำประกันด้วยบุคคล การขอกู้เงินระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

สำหรับการกู้เงินที่ไม่เกินรายละ 50,000 บาท จะใช้ผู้กู้แต่ละคนค้ำประกันเป็นกลุ่ม ๆ

เอกสารแนบเอกสารไว้สำหรับกรอกข้อมูลในเอกสารไว้ที่หน้า 11 มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขอกู้เงินเครดิตเงินสด หรือระยะปานกลางสำหรับการกู้เงินรวมกันหรืออย่างใดอย่างหนึ่งไม่เกิน 50,000 บาท จะใช้ลูกค้าในกลุ่มอย่างน้อย 2 คน ค้ำประกันผู้กูรายนั้นๆ

2. จำนวนอสังหาริมทรัพย์เป็นประกัน เพื่อเป็นการประกันหนี้เงินกู้ทั้งหลายของผู้กู้ ลูกค้าอาจใช้การจำนองอสังหาริมทรัพย์ก็ได้ การจำนองนั้น จะต้องระบุจำนวนเงินขั้นสูงของราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์ตามที่ธนาคารเห็นสมควร ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินกู้

3. หลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือเงินฝากในธนาคาร ปกติถ้าใช้พันธบัตรรัฐบาล หรือเงินฝากใน ธ.ก.ส. เป็นประกัน ธ.ก.ส. จะให้กู้ได้ไม่เกิน 80 % แห่งค่าของหลักทรัพย์ หรือของเงินฝากที่เป็นประกัน

4. หลักประกันอื่นตามที่ผู้จัดการธนาคารกำหนด หลักประกันอื่นที่ตามผู้จัดการธนาคารกำหนดนั้น จะต้องเสนอความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคารก่อน จึงจะใช้ได้

กรณีเงินกู้ตามโครงการพิเศษเฉพาะเรื่องร่วมกับหน่วยราชการ อาจไม่มีหลักประกันก็ได้ ทั้งนี้ จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขโครงการนั้น ๆ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ธ.ก.ส.

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทจรเกียรติ บัวคีรี (2530:2) ได้ศึกษาลักษณะบางประการทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจเกษตรของกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ พบว่า จำนวนลูกค้า ธ.ก.ส. มีการขยายเพิ่มขึ้นมากในระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เกษตรกรลูกค้ามีอาชีพทางการเกษตรเพียงอย่างเดียว อาชีพรองคือการรับจ้างบรรทุกผลผลิตทางการเกษตร และค้าขาย มีพื้นที่ทำการเกษตร 41.20 ไร่ ซึ่งมีพืชเศรษฐกิจที่ปลูก 3 ชนิด ข้าวโพด ปอ และมันสำปะหลัง ส่วนข้าวปลูกกันทุกครัวเรือนเพียงเพื่อบริโภคเท่านั้น ในการทำการเกษตรมีการใช้เครื่องจักรกลขนาดกลางในการผลิตคือ เครื่องสูบน้ำ และรถไถนาเดินตาม สำหรับเครื่องจักรกลที่ใช้ในการแปรรูปเอกสารเงินต้นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการเชงเงินเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญตเห็นาไปเชงประเษณันดานการค้ำไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปพืชไร่ เศรษฐกิจไม่มีเกษตรกรคนใดมีไว้ใช้ในครัวเรือน และสถานภาพการซื้อขายผลผลิตทางการเกษตรยังเป็นอิสระในการเลือกขายให้กับพ่อค้าคนกลางที่ตนพอใจ

ธีรเทพ ทับทิมทอง (2529:2) ได้ศึกษาการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในส่วนที่เกี่ยวกับการให้สินเชื่อในรูปแบบวิสาหกิจสหกรณ์การเกษตร พบว่า ธ.ก.ส. เป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญในการให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนแก่เกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรรายย่อยที่ไม่มีหลักทรัพย์เป็นของตนเอง ก็สามารถที่จะกู้ยืมเงินได้โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าแหล่งเงินกู้อื่น ๆ ธ.ก.ส. ได้พยายามใช้วิธีการอำนวยการสินเชื่อที่เน้นการให้สินเชื่อซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรให้มากที่สุด จึงได้นำเอารูปแบบการให้สินเชื่อเป็นวิสาหกิจสหกรณ์การเกษตรมาใช้ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความพอใจและต้องการให้ ธ.ก.ส. ดำเนินงานให้สินเชื่อในรูปแบบนี้ต่อไป แต่ควรจะมีการแก้ไขปรับปรุงในเรื่อง

ควรเพิ่มบทบาทในการใช้สื่อของการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของพนักงาน ธ.ก.ส. ให้มากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาคุณภาพของพนักงานในระดับต่าง ๆ ที่จะต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับเกษตรกร ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของงานวิสาหกิจสหกรณ์การเกษตรอย่างแท้จริง

วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ (2531:3) ได้ศึกษาบทบาทของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกับการดำเนินงานสินเชื่อการเกษตร พบว่าในท่ามกลางภาวะแวดล้อมทั้งทางด้านแรงกดดันทางการเมืองและความตึงตัวทางด้านรายได้รายจ่าย การแสวงหาอรรถประโยชน์สูงสุดของฝ่ายจัดการจากกิจการโดยตรงของ ธ.ก.ส. นั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก แต่ขณะเดียวกันเป้าหมายการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ก็อยู่ในลักษณะคาบเกี่ยวระหว่างการสนองนโยบายของรัฐบาลในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตร และการประคับประคองให้ตนเองอยู่รอดทางการเงิน สิ่งเหล่านี้จึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของ ธ.ก.ส. ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ สำหรับภารกิจของ ธ.ก.ส. เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรจำนวนมาก กระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ จึงเป็นการง่ายที่นโยบายหลักการ เป้าหมาย และวิสัยปฏิบัติที่กำหนดจากสำนักงานใหญ่อาจจะค่อยๆ เจือจางลงเลือนลาง หรือกระทั่งผิดเพี้ยนไปเลยก็ได้ เมื่อไปถึงระดับพื้นที่ ดังที่ปรากฏกับหน่วยงานส่วนมากของราชการ แต่ก็น่าประหลาดใจว่าเท่าที่ผ่านมา พนักงาน ธ.ก.ส. ในระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาขาและหน่วยอำเภอทั้งหลายได้สืบทอดเจตนารมณ์ของสำนักงานใหญ่ในค่อนข้างที่ดี ทั้งนี้ เพราะ ธ.ก.ส. ได้สร้างระบบการจัดการที่เหมาะสมของตนเองขึ้นมา อันประกอบด้วย การตรวจสอบที่จริงจัง การประเมินผลการดำเนินงานของสาขา และบุคลากรที่เป็นธรรม และสอดคล้องกับเป้าหมายการดำเนินงานในแต่ละปี การประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร การเตรียมบุคลากร โดยการฝึกอบรมที่กระจายอำนาจการบริหารที่เหมาะสม ตลอดจนมีระบบการลงโทษพนักงานที่ทำการโดยมิชอบ ส่วนทุนการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ประกอบด้วย เงินฝาก เงินกู้ยืมและเงินกองทุน ปัจจุบันถึงแม้ว่ารัฐบาลโดยผ่านกระทรวงการคลัง ได้ถือหุ้นของ ธ.ก.ส. คิดเป็นร้อยละ 99 ของทุนเรือนหุ้น ซึ่งเท่ากับว่ารัฐบาลเป็นเจ้าของ ธ.ก.ส. เกือบจะร้อยเปอร์เซ็นต์ก็ตาม แต่เงินค่าหุ้นและเงินกู้ยืมจากรัฐบาลรวมกัน เมื่อคิดเป็นสัดส่วนแล้วก็มีเพียงร้อยละ 10 ของทุนดำเนินงานเท่านั้น ส่วนอีก ร้อยละ 90 ของทุนดำเนินงานมาจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่ง ธ.ก.ส. มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อความมั่นคงปลอดภัยของเงินทุนจำนวนดังกล่าว นอกจากนี้การที่รัฐบาลกำหนดให้ ธ.ก.ส. จัดสรรสินเชื่อโดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งบางครั้งต่ำกว่าต้นทุนรวม ผลเสียโดยตรงที่เกิดขึ้น คือ นอกจากทำให้ ธ.ก.ส. ขาดแรงจูงใจในการระดมเงินออมจากเขตชนบทแล้วยังทำให้เกิดพฤติกรรมการปันส่วนสินเชื่ออย่างเข้มงวด ซึ่งยังผลให้สินเชื่อส่วนใหญ่ของ ธ.ก.ส. ตกอยู่ในมือของเกษตรกรฐานะดีและปานกลาง ส่วนเกษตรกรชั้นเล็กที่มีฐานะยากจนและต้องเช่าที่ดินนั้น ส่วนหนึ่งไม่สามารถจะกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ได้ ต้องพึ่งสินเชื่อนอกระบบ ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงอยู่ต่อไป ส่วนการกำหนดให้ ธ.ก.ส. จัดสรรสินเชื่อให้แก่สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้กู้แก่สมาชิก โดยให้สหกรณ์การเกษตรมีกำไรจากส่วนเหลือมอัตราดอกเบี้ย เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สหกรณ์การเกษตรขาดความสนใจในการประกอบกิจการด้านอื่นให้ครบวงจร เพราะได้กำไรมากกว่ากำไรจากดอกเบี้ย

สุภศิริรัตน์ รัตนโชติ (2526:135) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์การเกษตร จังหวัดราชบุรี จำกัด ในโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิตและบริการตลาดตลาดข้าวของสหกรณ์ พบว่า ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรจังหวัดราชบุรี จำกัด ได้รับผลตอบแทน จากการเข้าร่วมโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิต และบริการตลาดข้าวของสหกรณ์ไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้เพราะอัตราผลตอบแทนที่เกิดจากการดำเนินงานจริงต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดไว้ตามแผนงานเดิม นอกจากนี้ผลของการวิเคราะห์

เอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ และค่าใช้จ่ายของชุมนุมสหกรณ์ฯ แสดงให้เห็นว่าชุมนุมสหกรณ์ฯ มีรายได้จากการรับสีแปรสภาพข้าวไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น กล่าวคือ ชุมชนสหกรณ์ฯ มีรายได้จากการรับสีแปรสภาพตันละ 242.95 บาท แต่มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเกิดขึ้นตันละ 257.69 บาท ดังนั้นจึงมีผลขาดทุนตันละ 14.74 บาท และจากการวิเคราะห์จุดเสมอตัว ปรากฏว่าชุมนุมสหกรณ์ฯ ต้องสีแปรสภาพข้าวไม่ต่ำกว่า 3,986 ตันต่อปี จึงจะทำให้ไม่ขาดทุน

สหกรณ์การเกษตรที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ฯ ได้รับผลตอบแทนจากการเข้าร่วมโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าวของสหกรณ์ ไม่เป็นที่น่าพอใจเช่นกัน เพราะมีค่าใช้จ่ายในการรวบรวมและเก็บรักษาข้าวเปลือกให้โครงการเกินกว่ารายได้ที่ได้รับเป็นค่าตอบแทน กล่าวคือ ได้รับค่าตอบแทนตันละ 110.40 บาท แต่มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นรวม 210.26 บาท ดังนั้นจึงมีผลขาดทุนตันละ 99.86 บาท

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่รวบรวมข้าวเปลือกให้กับโครงการได้รับผลตอบแทนเป็นที่น่าพอใจ เพราะสามารถขายข้าวเปลือกได้ในราคาที่สูง แต่ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์มากที่สุดคือเกษตรกรสมาชิกที่มีฐานะดีอยู่แล้ว ส่วนเกษตรกรสมาชิกที่มีฐานะยากจนไม่ค่อยได้รับผลประโยชน์เท่าที่ควร เพราะไม่สามารถปฏิบัติงานตามเงื่อนไขของโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าวของสหกรณ์ได้ทั้งหมด

คำพล พัวพาณิชย์ (2532:2) ได้ศึกษาการประเมินผลความต้องการสินเชื่อในรูปอุปการะการเกษตรของลูกค้ากลุ่ม ธ.ก.ส. พบว่า ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการให้สินเชื่อในรูปของวีสดูอุปการะการเกษตรมาตั้งแต่ปี 2532 โดยภาพรวมแล้วประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก เพราะการใช้เงินกู้ของเกษตรกร ธ.ก.ส. ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ผลทางอ้อมนั้นยังมีประโยชน์อย่างมาก คือการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ด้านการผลิตทางการเกษตรของลูกค้าเกษตรกร ธ.ก.ส. ที่มีการยอมรับมากขึ้น

ประเภทของวีสดูอุปการะการเกษตรนั้น จะมีบริษัทหรือร้านค้าที่มาจดทะเบียนไว้กับส่วนกลาง เพื่อเสนอวีสดูอุปการะการเกษตร เพื่อให้ ธ.ก.ส. เป็นตัวแทนในการจัดจำหน่ายอุปการะต่าง ๆ ซึ่งในปี 2531 มีบริษัทหรือร้านค้าที่มาจดทะเบียนกับ ธ.ก.ส. ในส่วนกลางทั้งหมด 176 บริษัท โดยมีจำนวนสินค้า 2,210 ชนิด ซึ่งกระจายอยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แล้วแต่อุปการะนั้นจะเป็นประเภทใด เช่น ยานพาหนะการเกษตร รถไถเดินตาม และปุ๋ย การให้บริการจัดหาวีสดูอุปการะของ ธ.ก.ส.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการเข้าถึงเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้จัดทำเห็นใบเซอร์เชียนด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีแนวโน้มความต้องการของลูกค้า ธ.ก.ส. เพิ่มมากขึ้นทุกปี ในระยะเริ่มตั้งแต่ปี 2532 มีลูกค้า ธ.ก.ส. จำนวน 46,160 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 ของจำนวนทั้งหมดของลูกค้า ธ.ก.ส.

ฝ่ายประมวลบัญชีและสถิติกองวิชาการและแผนงานกรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2534:15) กล่าวถึงแหล่งเงินทุนการดำเนินการของเกษตรกร นอกจากใช้ทุนของกลุ่มเกษตรกรเองแล้ว กลุ่มเกษตรกรยังต้องอาศัยเครดิตทางการเงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เงินเบิกเกินบัญชีและเงินรับฝากอีกด้วยในระหว่างปี กลุ่มเกษตรกรได้รับเครดิตทางการเงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ จำนวน 189.28 ล้านบาท มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำนวน 18.44 ล้านบาท
หนี้สินคงเหลือสิ้นปี จำนวน 36.87 ล้านบาท
  - กรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 10.60 ล้านบาท หนี้สินคงเหลือสิ้นปี
จำนวน 2.5 ล้านบาท
  - แหล่งอื่น ๆ จำนวน 159.74 ล้านบาท หนี้สินคงเหลือสิ้นปี จำนวน
133.75 ล้านบาท
- กลุ่มเกษตรกรมีเจ้าหนี้เงินทุนคงเหลือสิ้นปีจำนวน 215.36 ล้านบาท ประกอบด้วยเจ้าหนี้เงินกู้ 183.12 ล้านบาท เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร 16.56 ล้านบาท เงินรับฝาก 15.68 ล้านบาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้เผยแพร่เอกสารนี้แก่บุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าพระยา

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

1. ประชากร

การดำเนินการศึกษาเพื่อทราบถึง สภาวะเศรษฐกิจของลูกค้านักการเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ที่ให้ข้อมูลเป็น
ลูกค้าเกษตรกรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง
จังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวน 3,615 ราย

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้ได้จาก กลุ่มตัวอย่างของลูกค้าเกษตรกร
ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
จำนวน 3,615 ราย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)
ซึ่งข้อมูลที่ได้เป็นของลูกค้าเกษตรกร ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 182 ราย

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้างนี้ได้มา โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ย
(Accidental Sampling) โดยทำการสุ่ม 5 เปอร์เซ็นต์จากจำนวนลูกค้าของธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรีทั้งหมด ดังนั้น
จึงได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในการทำการศึกษาค้างนี้ จำนวน 182 ราย

4. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งมีคำถามแบบเปิด (Opened question) และคำถามแบบปิด (Closed question) จะใช้วิธีการสัมภาษณ์ลูกค้าเกษตรกรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหน่วยอำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรี ข้อมูลที่รวบรวมครั้งนี้แบ่งเครื่องมือออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1. สภาวะด้านสภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2. สภาวะด้านเศรษฐกิจ

ตอนที่ 3. ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการพัฒนาชนบทต่อเกษตรกรลูกค้าที่เข้าเป็นลูกค้า

ตอนที่ 4. ปัญหาและอุปสรรค

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดจากแบบสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์และประมวลผลการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

5.1 ค่าร้อยละ (Percentage) มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \text{ค่าร้อยละ} = \frac{n}{N} \times 100$$

n = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลทั้งหมด

5.2 การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) เป็นการรวบรวมข้อมูลแต่ละชุดของลูกค้าเกษตรกรทั้งหมด ทหารด้วยจำนวนลูกค้าเกษตรกรที่ได้รับจากการศึกษา ซึ่งค่านี้ทำให้ทราบถึงค่าเฉลี่ยและค่ากลางของข้อมูลแต่ละชุด มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum f_i x_i}{N} \times 100$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

Σ = ผลรวม

f_i = ค่าความถี่ของชั้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

x_i = จุดกึ่งกลางของข้อมูล

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

5.3 **พิสัย (Range)** คือ ช่วงคะแนนสูงสุดถึงคะแนนต่ำสุดในข้อมูลแต่ละชุดค่าพิสัยที่ใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบการกระจาย ถ้ามีคะแนนหรือตัวเลขแต่ละชุดหลังกระจายมากจนเห็นว่าควรต้องนำค่าพิสัยมาพิจารณาประกอบค่ากระจายอื่น ๆ

6. งบประมาณที่ใช้ในการศึกษา

งบประมาณที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ประมาณ 3,500 บาท ตลอดทำการศึกษา

7. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ในการศึกษาสภาวะเศรษฐกิจ ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ปี พ.ศ. 2537-2538 ผู้ดำเนินการวิจัยจะใช้เวลาในการดำเนินงาน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2539 รวมระยะเวลาในการดำเนินงานประมาณ 5 เดือน

ตารางการดำเนินงาน

ลำดับที่	แผนการดำเนินงาน	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
1	เขียนโครงร่างงานวิจัย	-----				
2	ส่งโครงร่างและขอสอบโครงร่างของงานวิจัย			-----		
3	ออกสัมภาษณ์ลูกค้า ธ.ก.ส. หน่วยอำเภอท่าม่วง สาขากาญจนบุรี				-----	
4	ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากที่ได้สัมภาษณ์มาได้					-----
5	ขอสอบปัญหาพิเศษและส่งรูปเล่ม					-----

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นใบลิขสิทธิ์นี้เป็นการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการศึกษา

ในการศึกษาสภาวะทางเศรษฐกิจของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ปี พ.ศ. 2537-2538 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาวะทางด้านเศรษฐกิจ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค สำหรับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายเป็นกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) จำนวนตัวอย่างที่ทำการสุ่มทั้งหมด 182 ราย ผลการศึกษาได้แยกนำเสนอเป็นขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สภาวะด้านสถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 สภาวะด้านเศรษฐกิจ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการพัฒนาชนบทต่อลูกค้าเกษตรกรที่เข้าเป็นลูกค้า

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรค

ตอนที่ 1. สภาวะทางด้านสถานภาพส่วนบุคคล (ตารางที่ 1)

เพศ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับเพศ พบว่าที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 74.73 เป็นเพศชาย และร้อยละ 25.27 เป็นเพศหญิง

อายุ

พบว่าลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ที่ให้ข้อมูลมีอายุสูงสุด 65 ปี และอายุน้อยที่สุดคืออายุ 31 ปี และลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เอกสารฉบับนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้โดยไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีอายุน้อยกว่า 35 ปี ร้อยละ 6.04 มีอายุในช่วง 36-41 ร้อยละ 15.94 มีอายุในช่วง 42-47 ร้อยละ 29.67 มีอายุในช่วง 48-53 ร้อยละ 25.27 มีอายุในช่วง 54-59 ร้อยละ 14.84 มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 8.24 สำหรับอายุเฉลี่ยของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี มีอายุเฉลี่ย 47 ปี

ศาสนา

ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 100

วุฒิการศึกษาหรือระดับการศึกษา

วุฒิการศึกษาหรือระดับการศึกษาของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 3.85 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 55.49 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 25.27 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 12.64 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 2.75

สถานภาพการสมรส

ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นโสดร้อยละ 6.04 แต่งงานแล้วอยู่ร่วมกันร้อยละ 79.67 แต่งงานแล้วแยกกันอยู่ร้อยละ 4.95 หย่าร้างร้อยละ 7.14 อื่น ๆ (คู่สมรสเสียชีวิต)ร้อยละ 2.20

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่า 4 คน ร้อยละ 19.78 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน ร้อยละ 29.67 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 5 คน ร้อยละ 26.37 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คน ร้อยละ 19.23 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 7 คน ร้อยละ 2.20 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 8 คน ร้อยละ 2.75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการเชิง นเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 สภาวะทางด้านสถานภาพส่วนบุคคล

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
N = 182		
เพศ		
ชาย	136	74.73
หญิง	46	25.27
อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 35	11	6.04
36 - 41	29	15.94
42 - 47	54	29.67
48 - 53	46	25.27
54 - 59	27	14.84
60 ขึ้นไป	15	8.24
ศาสนา		
พุทธ	182	100.00
วุฒิการศึกษาหรือระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	7	3.85
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	101	55.49
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	46	25.27
จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	23	12.64
จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	5	2.75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
N = 182		

สถานภาพทางการสมรส

โสด	11	6.04
แต่งงานแล้วอยู่ร่วมกัน	145	79.67
แต่งงานแล้วแยกกันอยู่	9	4.95
หย่าร้าง	13	7.14
อื่น ๆ (คู่สมรสเสียชีวิต)	4	2.20
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
น้อยกว่า 4 คน	36	19.78
4 คน	54	29.67
5 คน	48	26.37
6 คน	35	19.23
7 คน	4	2.20
8 คน	5	2.75
จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำสุด	2 คน	
จำนวนสมาชิกในครอบครัวสูงสุด	8 คน	
จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย	5 คน	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2. สภาวะทางด้านเศรษฐกิจ

อาชีพ (ตารางที่ 2)

1. อาชีพหลักของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วย
อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นอาชีพทางด้านการเกษตรทั้งหมด คือ การทำนา
ร้อยละ 37.82 การทำไร่อ้อยร้อยละ 46.63 การปลูกมันสำปะหลังร้อยละ 10.88
การปลูกข้าวโพดร้อยละ 4.67

2. อาชีพเสริมหรืออาชีพรอง ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าไม่มีอาชีพเสริมร้อยละ 65.38
มีอาชีพเสริมร้อยละ 34.62 แบ่งเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป และค้าขาย

ตารางที่ 2 การประกอบอาชีพของ ลูกศิษย์นาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
N = 182		
อาชีพหลัก (*:N = 193)		
ทำไร่อ้อย	90	46.63
ทำนาข้าว	73	37.82
ปลูกมันสำปะหลัง	21	10.88
ปลูกข้าวโพด	9	4.67
อาชีพรอง (เสริม)		
ไม่มีอาชีพเสริม	119	65.38
มีอาชีพเสริม	63	34.62
- รับจ้างทั่วไป	52	
- ค้าขาย	11	

หมายเหตุ *:N ผู้ให้คำตอบสามารถให้คำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ (ตารางที่ 3)

รายได้หลักที่เกิดจากการประกอบอาชีพหลักทางการเกษตรเฉลี่ยต่อครอบครัวของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 99,714.65 บาทต่อปี รายได้รองหรือรายได้เสริมที่เกิดจากการประกอบอาชีพรองได้แก่ การรับจ้างทั่วไป การค้าขาย เฉลี่ยต่อครอบครัวของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 33,989.33 รายได้รวมที่เกิดจากผลรวมของรายได้หลักและรายได้รองหรือรายได้เสริมของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีรายได้รวมเฉลี่ยต่อครอบครัว เท่ากับ 133,703.98 บาทต่อปี

รายจ่าย (ตารางที่ 4)

รายจ่ายเพื่อการครองชีพหรือรายจ่ายภายในครอบครัว ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี มีรายจ่ายเพื่อการครองชีพเป็นค่าอาหารเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 31,145.60 บาทต่อปี ค่าการศึกษาของบุตรเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 8,578.12 บาทต่อปี ค่ารักษาพยาบาลเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 1,945.05 บาทต่อปี ค่าเครื่องใช้ประจำวันเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 3,553.71 บาทต่อปี ค่าชำระหนี้เฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 13,490.19 บาทต่อปี ค่าดอกเบี้ยเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 2,098.49 บาทต่อปี ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า เฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 1,950.32 บาทต่อปี ค่าเดินทางในการพักผ่อนเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 2,516.66 บาทต่อปี

รายจ่ายเพื่อทำการเกษตร ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีรายจ่ายเพื่อทำการเกษตรเป็นค่าแรงงานเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 16,523.94 บาทต่อปี ค่าพันธุ์พืชเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 5,943.75 บาทต่อปี ค่าพันธุ์สัตว์เฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 2,275.29 บาทต่อปี ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 11,782.04 บาทต่อปี ค่าอาหารสัตว์เฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 1,785.00 บาทต่อปี ค่าเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 14,094.44 บาทต่อปี ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 4,228.71 บาทต่อปี ค่าซ่อมแซมเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 2,085.00 บาทต่อปี ราย

จ่ายรวมของ ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดกาญจนบุรี เกิดจากผลรวมของรายจ่ายเพื่อการครองชีพหรือรายจ่ายภายในครอบครัวกับรายจ่ายเพื่อทำการเกษตร มีรายจ่ายรวมเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 123,996.31 บาทต่อปี

รายได้สุทธิ

รายได้สุทธิเป็นรายได้ที่เกิดผลต่างของรายได้รวมเฉลี่ยต่อครอบครัว กับรายจ่ายรวมเฉลี่ยต่อครอบครัว ของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 9,707.67 บาทต่อปี

จำนวนหนี้สิน (ตารางที่ 5)

ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่ามีหนี้สินร้อยละ 82.97 และไม่มีหนี้สินร้อยละ 17.03 แหล่งเงินกู้ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่ากู้เงินจาก ธ.ก.ส. ร้อยละ 69.89 กู้จากธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 3.23 กู้จากพ่อค้าร้อยละ 3.76 กู้จากเพื่อนบ้านร้อยละ 7.53 กู้จากญาติร้อยละ 15.59 จำนวนเงินกู้เฉลี่ยของลูกค้ำ ธ.ก.ส. เท่ากับ 30,421.87 บาทต่อปี

วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน ของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าลูกค้ำ ธ.ก.ส. กู้เงินเพื่อการลงทุนร้อยละ 65.43 กู้เงินเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันหรือเพื่อการครองชีพร้อยละ 9.57 กู้เงินเพื่อใช้ในการปลูกสร้างสิ่งที่อยู่อาศัยร้อยละ 5.85 และกู้เงินเพื่อประกอบกิจการอย่างอื่นร้อยละ 19.15

ตารางที่ 3 รายได้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอ
ท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ
N = 182		
รายได้หลัก		
20,000 - 51,000	44	24.17
51,001 - 82,000	47	25.82
82,001 - 113,000	39	21.43
113,001 - 144,000	9	4.95
144,001 - 175,000	15	8.24
175,001 - 206,000	12	6.59
206,001 - 237,000	7	3.85
237,001 - 268,000	9	4.95
รายได้หลักต่ำสุด 20,000		
รายได้หลักสูงสุด 267,500		
รายได้หลักเฉลี่ย 99,714.65		
การมีอาชีพเสริมทำตลอดปี		
มีอาชีพเสริมทำตลอดปี	63	34.62
ไม่มีอาชีพเสริมทำตลอดปี	119	65.38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ
N = 182		
รายได้เสริม (N = 63)		
3,600 - 10,600	7	11.11
10,601 - 17,600	10	15.87
17,601 - 24,600	8	12.69
24,601 - 31,600	6	9.53
31,601 - 38,600	4	6.35
38,601 - 45,600	5	7.94
45,601 - 52,600	10	15.87
52,601 - 59,600	7	11.11
59,601 - 66,600	6	9.53
รายได้เสริมต่ำสุด	3,600	
รายได้เสริมสูงสุด	64,500	
รายได้เสริมเฉลี่ย	33,989.33	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 รายจ่ายของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหน่วยอำเภอ
ท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

รายการ	มูลค่าจ่าย (หน่วย : บาทต่อปี)
รายจ่ายเพื่อการครองชีพเฉลี่ย	
ค่าอาหาร	31,145.60
ค่าการศึกษาของบุตร	8,578.12
ค่ารักษาพยาบาล	1,945.05
ค่าเครื่องใช้ประจำวัน	3,553.71
ค่าชำระหนี้	13,490.19
ค่าดอกเบี้ย	2,098.49
ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า	1,950.32
ค่าพักผ่อนหย่อนใจ	2,516.66
รวมรายจ่ายเพื่อการครองชีพเฉลี่ย	65,278.14
รายจ่ายเพื่อทำการเกษตรเฉลี่ย	
ค่าแรงงาน	16,523.94
ค่าพันธุ์พืช	5,943.75
ค่าพันธุ์สัตว์	2,275.29
ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช	11,782.04
ค่าอาหารสัตว์	1,785.00
ค่าเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร	14,094.44
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	4,228.71
ค่าซ่อมแซม	2,085.00
รวมรายจ่ายเพื่อทำการเกษตรเฉลี่ย	58,718.17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 สภาวะหนี้สินของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วย
อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ
N = 182		
สภาวะหนี้สิน		
มีหนี้สิน	151	82.97
ไม่มีหนี้สิน	31	17.03
แหล่งเงินกู้ (*:N = 186)		
ธ.ก.ส.	130	68.89
ธนาคารพาณิชย์	6	3.23
พ่อค้า	7	3.76
เพื่อนบ้าน	14	7.53
อื่นๆ (ญาติ)	29	15.59
จำนวนเงินกู้ (N = 134)		
4,000 - 22,250	72	53.73
22,251 - 40,500	36	26.87
40,501 - 58,750	10	7.46
58,751 - 77,000	3	2.24
77,001 - 95,250	7	5.22
95,251 - 113,500	3	2.24
113,501 - 131,750	2	1.49
131,751 - 150,000	1	0.75

หมายเหตุ *:N ผู้ให้คำตอบสามารถให้คำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สร้างขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ
--------	---------	--------

N = 182

จำนวนเงินกัต่ำสุด	4,000	
จำนวนเงินกัสูงสุด	150,000	
จำนวนเงินกัเฉลี่ย	30,421.87	
วัตถุประสงค์ในการกัเงิน (*:N = 188)		
เพื่อการลงทุน	123	65.43
เพื่อใช้ในการครองชีพ	18	9.57
เพื่อนำมาสร้างที่อยู่อาศัย	11	5.85
เพื่อทำอย่างอื่น	36	19.15

หมายเหตุ *:N ผู้ให้คำตอบสามารถให้คำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การถือครองที่ดิน (ตารางที่ 6)

พบว่าลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี มีที่ดินในการถือครองร้อยละ 87.91 และไม่มีที่ดินในการถือครองต้องเข้าผู้อื่นในการทำการเกษตรร้อยละ 12.09 และพบว่ามีที่ดินถือครองที่ดินเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 15.96 ไร่

การใช้ประโยชน์จากที่ดิน ของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าใช้เพื่อทำการเกษตรร้อยละ 69.95 ใช้เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยร้อยละ 26.11 และให้เปล่าร้อยละ 3.94

การออมทรัพย์ (ตารางที่ 7)

ลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี มีการออมทรัพย์ร้อยละ 70.88 และไม่มีการออมทรัพย์ร้อยละ 29.12 และพบว่าลูกค้า ธ.ก.ส. มีวิธีการออมทรัพย์โดยฝากไว้กับ ธ.ก.ส. ร้อยละ 15.15 ฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 16.97 ให้เพื่อนบ้านกู้ยืมร้อยละ 6.06 และมีเงินออมเก็บรักษาไว้เองร้อยละ 61.82

ทรัพย์สิน (ตารางที่ 8)

มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ย ของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า มีทรัพย์สินเป็นที่ดินเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 1,036,118.42 บาท ทรัพย์สินเป็นบ้านเรือนเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 72,177.63 บาท ทรัพย์สินเป็นรถแทรกเตอร์หรือรถที่ใช้ในการเกษตรเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 90,334.21 บาท ทรัพย์สินที่เป็นพาหนะที่ใช้สำหรับเดินทางเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 110,575.65 บาท ทรัพย์สินที่เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการเกษตรเฉลี่ยต่อครอบครัวมีค่าเท่ากับ 13,500.00 บาท ทรัพย์สินที่เป็นพันธุ์พืช-พันธุ์สัตว์เฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 10,870.90 บาท มูลค่าทรัพย์สินรวมของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 1,333,576.81 บาท

**ตารางที่ 6 การถือครองที่ดิน ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี**

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ
N = 182		
การถือครองที่ดิน		
มีที่ดิน	160	87.91
ไม่มีที่ดิน	22	12.09
วัตถุประสงค์การใช้ที่ดิน (*:N = 203)		
เพื่อทำการเกษตร	142	69.95
เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย	53	26.11
เพื่อให้เช่า	8	3.94
หมายเหตุ *:N ผู้ให้คำตอบสามารถให้คำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตารางที่ 7 การออมทรัพย์สินของลูกค้ายานาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วย
อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี**

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ
N = 182		
การออมทรัพย์สิน		
มีการออมทรัพย์สิน	129	70.88
ไม่มีการออมทรัพย์สิน	53	29.12
การเก็บรักษาเงินออม (*:N = 165)		
ฝาก ธ.ก.ส.	25	15.15
ฝากธนาคารพาณิชย์	28	16.97
ให้กู้ยืม	10	6.06
เก็บรักษาเอง	102	61.82
หมายเหตุ *:N ผู้ให้คำตอบสามารถให้คำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 มูลค่าทรัพย์สินของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วย
อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

รายการ	มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ย (บาท)
ทรัพย์สิน	
ที่ดิน	1,036,118.42
บ้านเรือน	72,177.63
รถแทรกเตอร์หรือรถที่ใช้ในการเกษตร	90,334.21
พาหนะที่ใช้สำหรับเดินทาง	110,575.65
เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการเกษตร	13,500.00
พันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์	10,870.90
ทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครอบครัว	1,333,576.81

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3. ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการดำเนินงานของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในด้านการพัฒนาชนบทต่อเกษตรกรลูกค้าหลังเข้าเป็นลูกค้า

จากผลการศึกษาพบว่า คุณภาพของผลผลิตของเกษตรกรลูกค้าอยู่ในระดับเท่าเดิม(2.23) ยังพบว่าคุณภาพของผลผลิตสูงขึ้นร้อยละ 34.62 และคุณภาพของผลผลิตลดลงร้อยละ 12.09

เกษตรกรลูกค้ามีอำนาจต่อรองในการขายผลผลิตสูงขึ้นร้อยละ 20.33 และไม่มีอำนาจต่อรองในการขายผลผลิตหรือลดลงร้อยละ 9.34 (ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเท่าเดิม 2.11)

ตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีปริมาณเท่าเดิม ร้อยละ 75.82 (ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเท่าเดิม 2.09)

การรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิตของเกษตรกรลูกค้าอยู่ในระดับเท่าเดิม (1.90) และพบว่าเกษตรกรลูกค้ามีการรวมกลุ่มกันเพื่อขายผลผลิตสูงขึ้นเพียงร้อยละ 7.69

เกษตรกรลูกค้ามีรายได้จากการขายผลผลิตสูงขึ้นร้อยละ 61.54 (ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงขึ้น 2.53)

เกษตรกรลูกค้ามีหนี้สินลดลงร้อยละ 31.32 และมีหนี้สินสูงขึ้นร้อยละ 20.88 (ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเท่าเดิม 1.90)

ด้านความรู้ความสามารถทางการเกษตร มีเกษตรกรลูกค้ามีความรู้ความสามารถสูงขึ้นเพียงร้อยละ 28.57 (ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเท่าเดิม 2.19)

เกษตรกรลูกค้าเพียงร้อยละ 26.37 ที่ได้รับวิชาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ทางด้านการเกษตรที่สูงขึ้นกว่าเดิม (ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเท่าเดิม 2.16)

การมีงานทำของเกษตรกรลูกค้าพบว่ามีงานทำที่สูงขึ้นเพียงร้อยละ 8.79 (ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเท่าเดิม 1.97)

เกษตรกรลูกค้ามีการถือครองที่ดินเท่าเดิมหรือไม่มีการถือครองที่ดินเพิ่มร้อยละ 78.02 (ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเท่าเดิม 1.98)

สภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกรลูกค้าสูงขึ้นร้อยละ 58.79 และสภาพความเป็นอยู่ลดลงร้อยละ 7.14 (ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงขึ้น 2.52)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุขภาพของสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรลูกค้าสูงขึ้นร้อยละ 39.01 และสุขภาพของสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรลูกค้าลดลงร้อยละ 8.79 (ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเท่าเดิม 2.30)

ระดับค่าเฉลี่ยความเห็นคิดของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในด้านการพัฒนาชนบทต่อเกษตรกรลูกค้าหลังเข้าเป็นลูกค้ารวมเฉลี่ยอยู่ในระดับเท่าเดิม (2.16) ดังตารางที่ 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 แสดงความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการพัฒนาชนบทต่อลูกค้าที่หลังเข้าเป็นลูกค้า

จำนวนคน(ความคิดเห็น) N = 182

รายการ	3 (สูงขึ้นไป)		2 (เท่าเดิม)		1 (ลดลง)		ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ลำดับ
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
3.1 คุณภาพของผลผลิต	63	34.62	97	53.29	22	12.09	2.23	4
3.2 อำนาจต่อรองในการขายผลผลิต	37	20.33	128	70.33	17	9.34	2.11	7
3.3 ตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร	30	16.48	138	75.82	14	7.70	2.09	8
3.4 การรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิต	14	7.69	135	74.18	33	18.13	1.90	11
3.5 รายได้จากการขายผลผลิตทั้งหมด	112	61.54	55	30.22	15	8.24	2.53	1
3.6 หนี้สิน	38	20.88	87	47.80	57	31.32	1.90	11

ตารางที่ 9 (ต่อ)

จำนวนคน(ความคิดเห็น) N = 182

รายการ	3 (สูงขึ้น)		2 (เท่าเดิม)		1 (ลดลง)		ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ลำดับ
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
3.7 ความรู้ความสามารถทางด้านการเกษตร	52	28.57	113	62.09	17	9.34	2.19	5
3.8 การได้รับวิชาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ	48	26.37	116	63.74	18	9.89	2.16	6
3.9 การมีงานทำของลูกค้า	16	8.79	145	79.67	21	11.54	1.97	10
3.10 การถือครองที่ดิน	18	9.89	142	78.02	22	12.09	1.98	9
3.11 สภาพความเป็นอยู่ของลูกค้า	107	58.79	62	34.07	13	7.14	2.52	2
3.12 สุขภาพของสมาชิกในครอบครัว	71	39.01	95	52.20	16	8.79	2.30	3
รวมระดับค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) ของความคิดเห็น							2.16	

หมายเหตุ :

ค่าระดับคะแนนของความคิดเห็นของลูกค้ำ ฐ. ก. ส.¹ /

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
2.34 - 3.00	สูงขึ้นไป
1.67 - 2.33	เท่าเดิม
1.00 - 1.66	ลดลง

¹ / ในการนำค่าเฉลี่ยที่ได้วิเคราะห์มา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ง่ายต่อการพิจารณาแยกกลุ่มระดับความคิดเห็น การแยกกลุ่มระดับความคิดเห็นดังกล่าวมิได้นำมาใช้ในการพิจารณาค่าสถิติแต่อย่างใด

ตอนที่ 4. ปัญหาและอุปสรรค

จากการศึกษาพบว่า ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี มีปัญหาในเรื่องเงินทุนและอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 61.23 ราคาผลผลิตตกต่ำร้อยละ 55.12 ระบบชลประทานร้อยละ 30.58 ราคาของปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชร้อยละ 63.79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษารั้ครั้งนี้ได้ศึกษาสภาวะทางเศรษฐกิจของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นการรวบรวมข้อมูลจาก ลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 182 ราย โดยแบ่งข้อมูล เป็น 4 ตอน คือ ข้อมูลสภาวะทางด้านสถานภาพส่วนบุคคล ข้อมูลทางด้านสภาวะ เศรษฐกิจ ข้อมูลทางด้านความคิดเห็นของลูกค้ำที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในด้านการพัฒนาชนบทต่อลูกค้ำที่เข้าเป็นเป็นลูกค้ำ และ ข้อมูลทางด้านปัญหาและอุปสรรค

ผลการศึกษา

สภาวะทางด้านสถานภาพส่วนบุคคล

จากการศึกษาสรุปได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 74.73 มีอายุ เฉลี่ย 47 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 55.49 นับถือ ศาสนาพุทธร้อยละ 100 สถานภาพทางการสมรสของลูกค้ำแต่งงานแล้วอยู่ร่วมกันร้อยละ 79.67 จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน

ทางด้านสภาวะเศรษฐกิจ

จากการศึกษาพบว่า อาชีพหลักของลูกค้ำ ธ.ก.ส. มีอาชีพทางการ เกษตรแบ่งออกเป็น การทำนาร้อยละ 37.82 การทำไร่อ้อยร้อยละ 46.63 ปลูกมันสำปะหลังร้อยละ 10.88 ปลูกข้าวโพดร้อยละ 4.67 การมีอาชีพเสริมทำตลอดปีร้อยละ 34.62 รายได้ของลูกค้ำมีรายได้หลักเฉลี่ย 99,714.65 บาทต่อปี รายได้เสริมเฉลี่ย 33,989.33 บาทต่อปี รายได้รวมของลูกค้ำ ธ.ก.ส. เฉลี่ย 133,703.98 บาทต่อปี รายจ่ายเพื่อการครองชีพในครอบครัวเฉลี่ย 65,278.14 บาทต่อปี รายจ่ายเพื่อการ เกษตรเฉลี่ย 58,718.17 บาทต่อปี รายจ่ายรวมของลูกค้ำ ธ.ก.ส. มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อ ครอบครัวเท่ากับ 123,996.31 บาทต่อปี รายได้สุทธิของลูกค้ำมีรายได้สุทธิเฉลี่ยเท่ากับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่หรือใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9,707.67 บาทต่อปี การมีหนี้สินของลูกค้า ศ.ก.ศ. พบว่ามีหนี้สินร้อยละ 82.97 แหล่งเงินทุนของลูกค้าก็จาก ศ.ก.ศ. ร้อยละ 69.89 จำนวนเงินทุนของลูกค้าก็เฉลี่ยเท่ากับ 30,421.87 บาทต่อปี ก็เพื่อการลงทุนร้อยละ 65.43 การถือครองที่ดินของลูกค้ามีที่ดินในการถือครองร้อยละ 87.91 การออมทรัพย์สินของลูกค้ามีเงินออมร้อยละ 70.88 ลูกค้ามีมูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครอบครัวเท่ากับ 1,333,576.81 บาท

ทางด้านความคิดเห็นของลูกค้าที่มีต่อการดำเนินงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ในด้านการพัฒนาชนบทต่อลูกค้าที่หลังเข้าเป็นลูกค้า

จากการศึกษาพบว่า คุณภาพของผลผลิตของลูกค้า ศ.ก.ศ. สูงขึ้นร้อยละ 34.62 ลูกค้ามีอำนาจในการต่อรองในการขายผลผลิตเท่าเดิมร้อยละ 70.33 ลูกค้ามีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตรสูงขึ้นร้อยละ 16.48 การรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิตของลูกค้าสูงขึ้นร้อยละ 7.69 ลูกค้ามีรายได้จากการขายผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 61.54 หนี้สินของลูกค้าลดลงร้อยละ 31.32 หนี้สินของลูกค้าสูงขึ้นร้อยละ 20.88 ลูกค้ามีความรู้ความสามารถทางการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.57 ลูกค้าได้รับวิชาการหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.37 ลูกค้ามีงานทำอยู่ในสภาพเท่าเดิมร้อยละ 79.67 ลูกค้ามีการถือครองที่ดินเท่าเดิมร้อยละ 78.02 สภาพความเป็นอยู่ของลูกค้าสูงขึ้นร้อยละ 58.79 สุขภาพของสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.01

ปัญหาและอุปสรรค

ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี มีปัญหาในเรื่องเงินทุนและอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 61.23 ราคาผลผลิตตกต่ำร้อยละ 55.12 ระบบชลประทานร้อยละ 30.58 ราคาของปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชร้อยละ 63.79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ผู้ทำการศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะ ในการที่จะใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ปัญหาทางด้านสภาวะทางด้านสถานภาพส่วนบุคคล

ปัญหาในด้านการศึกษา เนื่องจากลูกค้า ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่จบระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งถือว่ายังอยู่ในระดับของการศึกษาที่ต่ำ

ควรมีการส่งเสริมในเรื่องของการศึกษา เพื่อที่จะยกระดับความรู้ความสามารถของเกษตรกรลูกค้าให้สูงขึ้น ทำให้สามารถรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ทั้งนี้รวมถึงแรงจูงใจแรงเชียร์ของเพื่อนบ้าน ที่ให้สามารถที่จะกล้าตัดสินใจในการกระทำใด ๆ และวิธีการที่ยกระดับความรู้ทางการเกษตรมีหลายด้าน เช่น การฝึกอบรมทางด้านต่างๆ ทางการเกษตร เป็นต้น

ปัญหาทางด้านสภาวะเศรษฐกิจ

ปัญหาด้านหนี้สินของลูกค้ามีมาก ซึ่งเป็นสาเหตุให้ลูกค้าต้องกู้เงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการลงทุน จึงเป็นเหตุให้ลูกค้ามีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ และด้านอัตราดอกเบี้ยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรยังอยู่ในระดับสูง

ควรส่งเสริมให้ลูกค้ามีการประกอบอาชีพเสริมมากขึ้น โดยการเข้าไปช่วยเหลือหรือนำอาชีพแก่ลูกค้า เพื่อที่จะเป็นการช่วยเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้นและยังลดภาระหนี้สินของลูกค้าได้ด้วย และควรมีการลดอัตราดอกเบี้ยให้ต่ำกว่าเดิม เพราะอัตราดอกเบี้ยสูงเป็นการเพิ่มภาระหนี้สินให้แก่ลูกค้ามากขึ้น และทั้งนี้เนื่องจากลูกค้ามีความเสี่ยงสูงในการผลิต

ปัญหาทางการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ปัญหาด้านการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. มีขั้นตอนที่ซับซ้อนยุ่งยาก กว่า จะถึงตัวลูกค้าจะใช้เวลานาน ส่งผลทำให้การทำงานผลิตไม่ทันตามระยะเวลา

ควรลดขั้นตอนในการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ที่ยุ่งยากและไม่จำเป็น

เท่าที่ควรออกไป เพื่อสะดวกในการใช้บริการของลูกค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

ขจรเกียรติ บัวศิริ. 2530. ลักษณะบางประการทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการตั้งกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยนวัตน์ระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คำพล พัวพาณิชย์. 2532. รายงานผลการศึกษาการประเมินผลความต้องการสินเชื่อในรูปแบบวิสาหกิจเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยนวัตน์ระดับปริญญาโท, คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จรินทร์ เทศวานิช. 2535. เงิน ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์. คำชี้แจงเรื่อง การให้เงินกู้ระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาวเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกร. กรุงเทพมหานคร : กองประชาสัมพันธ์ ธ.ก.ส.

ธีรเทพ ทับทิมทอง. 2529. การศึกษาดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อในรูปแบบวิสาหกิจเพื่อการเกษตร. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยนวัตน์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาพาณิชย์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฝ่ายประมวลบัญชีและสถิติและคณะ. 2534. รายงานผลการเงินกลุ่มเกษตรกรประจำปี 2533. กรุงเทพมหานคร.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ. 2531. บทบาทของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกับการดำเนินงานสินเชื่อเพื่อการเกษตร. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยนวัตน์ระดับปริญญาโท, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง(ต่อ)

สุทธิรัตน์ รัตนโชติ. 2526. ผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรจังหวัดราชบุรี จำกัด ในโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าวของสหกรณ์.
กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ระดับปริญญาโท, ภาควิชาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติและสภาพท้องถิ่น
อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ทางด้านประวัติศาสตร์

อำเภอท่าม่วง จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2411 ที่บ้านท่าไม้รวก ตำบลม่วงชุม ให้ชื่ออำเภอที่ตั้งขึ้นซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับ "วัดใต้" (ปัจจุบันคือวัดมโนธรรมนาราม) ว่า "อำเภอใต้"

ต่อมาความเจริญทางด้าน การสัญจรทางน้ำมีมากขึ้น ประชาชนอพยพลงมาทางใต้ เพราะบริเวณท่าไม้รวกเดิมเป็นลำน้ำคุด ไม่สะดวกในการสัญจรของเรือ แพ จึงย้ายอำเภอมาตั้งใหม่ บริเวณใกล้กับวัดศรีโสดหาราชบุรีบารุง และตั้งชื่ออำเภอใหม่ว่า "อำเภอวังขนาย" และในปี พ.ศ. 2484 พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิบูลย์ นาสอำเภอสมีนั้น เห็นว่าอำเภอสมควรตั้งชื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริง เพราะอำเภอตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลท่าม่วง และอยู่ที่ชายตลาดท่าม่วง ซึ่งเป็นตลาดใหญ่ จึงขออนุญาตเปลี่ยนชื่อจากอำเภอวังขนายเป็นอำเภอท่าม่วง ตามชื่อตำบลที่ตั้งเป็นสำคัญในปี 2484 ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอมาตั้งอยู่ที่ ณ ที่ตั้งปัจจุบัน เนื่องจากอาคารที่ว่าการอำเภอเดิมคับแคบและไม่สามารถขยายได้

ทางด้านภูมิศาสตร์

1. ที่ตั้ง หมู่ 2 ตำบลท่าม่วง มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลขที่ 18 (ถนนแสงชูโต) ผ่านหน้าที่ว่าการอำเภอ
พื้นที่ 700 ตารางกิโลเมตร
ระยะจากจังหวัดกาญจนบุรี ถึงที่ว่าการอำเภอประมาณ 12 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี และตำบลดอนเจดีย์ ตำบลทุ่งสมอ อำเภอพนมทวน
ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลธรรมเสน อำเภอโพธาราม ตำบลด่านทับตะโก อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี และตำบลแสนตอ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลตะคร้ำเอน ตำบลสามสิบหาบ อำเภอท่ามะกา
จังหวัดกาญจนบุรี ตำบลเขาสูง ตำบลบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเกาะสำโรง อำเภอเมืองกาญจนบุรี และตำบล
ด่านมะขามเตี้ย อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

2. ลักษณะภูมิศาสตร์ ลักษณะทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่าน
แบ่งพื้นที่ของอำเภอออกเป็น 2 ส่วน สภาพพื้นที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกทางด้านฝั่ง
ตะวันตกของแม่น้ำแม่กลอง พื้นที่มีลักษณะเป็นที่ราบสูง มีภูเขาขนาดเล็ก

3. แหล่งน้ำที่สำคัญ แต่เดิมประชาชนอาศัยลำนํ้าแม่กลองอันเกิดจากการรวม
ตัวของแม่น้ำแควน้อยและแควใหญ่ เป็นหัวใจสำคัญในการดำรงชีวิต ทั้งด้านการคมนาคม
และการอุปโภค บริโภค แต่ในปัจจุบันพื้นที่ที่ได้รับน้ำชลประทานจากโครงการแม่กลองใหญ่
ประมาณ 21 % โดยมีเขื่อนวชิราลงกรณ์ ซึ่งเริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2507 และแล้ว
เสร็จสมบูรณ์เมื่อ พ.ศ. 2518 กั้นลำนํ้าแม่กลองที่หมู่ 1 ตำบลม่วงชุม ก่อให้เกิด
ประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก

4. ทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากท้องที่อำเภอพื้นที่ทำมาง ส่วนใหญ่เป็นที่
ราบ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น แร่ฟอสเฟต โดโลไมต์ แคลไซต์ ในบริเวณเนื้อที่
ประมาณ 1,173 ไร่ ในด้านป่าไม้มีเหลือจำนวนน้อยมาก จะมีไม้รวก

5. การอุตสาหกรรม อันเนื่องมาจากเป็นพื้นที่ราบ สะดวกต่อการขนส่ง จึง
ได้มีผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

5.1 โรงงานน้ำตาล	2	แห่ง
5.2 โรงงานโม่หินและย่อยหิน	3	แห่ง
5.3 ท่าทราย	14	แห่ง
5.4 โรงสีข้าว	43	แห่ง
5.5 โรงงานมันสำปะหลัง		
- ผลิตแป้งมัน	3	แห่ง
- ผลิตมันเส้น	16	แห่ง
5.6 โรงงานผลิตขนมแห้ง	1	แห่ง
5.7 โรงงานผลิตอาหาร	2	แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.8	โรงงานผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป	10	แห่ง
5.9	โรงงานสุรา	2	แห่ง
5.10	โรงงานผลิตน้ำสะอาด	1	แห่ง
5.11	โรงงานแปรรูปไม้	1	แห่ง
5.12	โรงงานแปรรูปไม้เพื่อประดิษฐ์กรรม		
	- ด้วยเครื่องจักร	8	โรง
	- ด้วยแรงงานคน	2	โรง
5.13	โรงงานไม้ไผ่สาน	1	โรง
5.14	โรงงานผลิตแผ่นอัดขานอ้อย	1	โรง
5.15	โรงงานผลิตปูนขาว	1	โรง
5.16	โรงงานผลิตกล่องไม้ขีด	1	แห่ง
5.17	โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ	1	แห่ง
5.18	โรงงานปุ๋ย	1	แห่ง

ทางด้านการคมนาคม

1. การคมนาคมระหว่างอำเภอและจังหวัด การเดินทางจากตัวจังหวัดถึงอำเภอสะดวกมาก ระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร โดยใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 18 (ถนนแสงชูโต) มีรถโดยสารประจำทางผ่านตลอดวัน เช่น สายกาญจนบุรี - กรุงเทพฯ กาญจนบุรี - บ้านโป่ง

2. การคมนาคมระหว่างตำบลและอำเภอ การคมนาคมภายในเขตอำเภอมีความสะดวกพอสมควร มีทางหลวงท้องถิ่น และทางหลวงชนบทหลายสาย สามารถติดต่อกันได้ตลอดปี อีกทั้งมีคั่นคลองชลประทานที่ลงทุนสร้างใช้สัญจรได้ตลอดปีอีกด้วย

ทางด้านธนาคารและพาณิชย์กรรม

1. การธนาคาร มีธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด 7 แห่ง รวมถึงธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรด้วย เช่น ธนาคารออมสิน นครหลวง มหานคร กรุงศรีอยุธยา กรุงเทพจำกัด กรุงเทพ

2. การพาณิชย์ มีบริษัทจำกัด 13 แห่ง ห้างหุ้นส่วนจำกัด 20 แห่ง โรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เป็นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แรม 5 แห่ง ร้านค้าทั่วไป 800 แห่ง

ทางด้านารปกครอง

อำเภอท่าม่วง แบ่งการปกครองออกเป็น 13 ตำบล 99 หมู่บ้าน

ทางด้านารตั้งถิ่นฐาน

ประชาชนส่วนใหญ่ประมาณ 95 % เป็นคนที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในพื้นที่ของอำเภอท่าม่วง หรืออำเภอใกล้เคียง เช่น อำเภอท่ามะกา จะมีอพยพมาจากท้องที่อื่นบ้าง แต่มีจำนวนน้อยมาก ดังนั้นภาษาที่ใช้จึงเป็นภาษากลาง ตลอดจนวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีจึงเหมือนกัน จะผิดแผกแตกต่างกันไปบ้างก็ส่วนน้อยมาก

ทางด้านสถานที่ท่องเที่ยวและโบราณสถาน โบราณวัตถุ

1. วัดมโนธรรมนาราม ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลม่วงชุม หรือที่เรียกกันว่า "วัดนางโน" โบราณวัตถุและโบราณสถานที่ประดิษฐานอยู่ในวัด ได้แก่ พระพุทธรูปไสยาสน์ (พระนอน) พระพุทธรูปศิลาแลงขนาดต่าง ๆ พระอุโบสถเก่า

2. วัดถ้ำเขาน้อย ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลม่วงชุม เป็นวัดญวน ตั้งอยู่สูงจากพื้นราบประมาณ 8 วา พื้นในถ้ำเป็นรูปกลม กว้างประมาณ 5 วาเศษ ในถ้ำมีพระพุทธรูปเก่า ๆ อยู่หลายองค์ จึงเรียกว่า "ถ้ำพระ" นอกจากนี้วัดถ้ำเขาน้อย ยังประดับประดาไปด้วยสิ่งก่อสร้างที่มีความงดงามสะดุดตาของประชาชนโดยทั่วไป โดยเฉพาะแก่งหินที่สร้างอยู่บนภูเขาเขาน้อย มีความสวยงามมาก

3. วัดถ้ำเสือ ตั้งอยู่ห่างจากถ้ำพระไปทางทิศตะวันตกประมาณ 30 วา ถ้ำนี้สูงจากพื้นราบประมาณ 3 วา พื้นในถ้ำสูง ๆ ต่ำ ๆ มีช่องเล็กชอกน้อยหลายแห่ง แต่เดิมถ้ำนี้รกปกคลุมไปด้วยป่า ทำให้เสือมาอาศัยเลี้ยงลูกอ่อนจึงเรียกว่า "ถ้ำเสือ" วัดถ้ำเสือ มีปูชนียสถานและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ได้แก่ พระพุทธรูปทรงประทานพร อุโบสถอิฐมุงรอบพระพุทธรูป ถ้ำหลวงพ่อปู่ พระเจดีย์เกษแก้วมหาปราสาท

4. วัดบ้านถ้ำ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลเขาน้อย เป็นวัดเก่าแก่มาก ตามประวัติเล่าว่า วัดนี้สร้างในสมัยสุโขทัย มีเศรษฐีคนหนึ่งได้เห็นถ้ำที่บ้านถ้ำนี้ใหญ่โตสวยงาม มีลมพัดถ่ายเทเข้าออกสม่ำเสมอ จึงได้มีมนต์หลวงพ่อบรมิชื่อเสียงโด่งดังทางด้านพทธาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้มาจำพรรษาในถ้ำนี้และได้สร้างพระพุทธรูปแบบพุทธชินราชสูง 1 ศอก หน้าตักกว้าง 8 ศอกเศษ แต่ภายนอกพอกด้วยปูนลงรักปิดทองไว้ในถ้ำ เพื่อเป็นที่สักการบูชาและได้สร้างวัดอยู่ที่เชิงเขาตรงบริเวณหน้าถ้ำเรียกว่า วัดบ้านถ้ำ มีปูชนียวัตถุและสถานที่ควรเที่ยวชมของวัดได้แก่ อุโบสถหลังเก่า พิพิธภัณฑวัดบ้านถ้ำ ถ้ำคูหามังกรสวรรค์ (ถ้ำนางบัวคลี่) ถ้ำมานวิจิตร ถ้ำขุนแผน ถ้ำดอกจอก อุทยานถ้ำคูหา ถ้ำหินท้าวถ้ำนางนวล

5. วัดสันติคีรีศรีบรมธาตุ (วัดเขาดิน) ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 ตำบลท่าล้อเป็นที่ที่กองทัพพมกยกให้ ณ หมู่บ้านเขาดิน ตรงกันข้ามกับศูนย์ฝึก กรมการขนส่งทางบก สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2474 เนื่องจากประชาชนปรากฏาให้มีวัดไว้เป็นสถานที่บำเพ็ญกุศล เดิมชาวบ้านเรียกว่า "วัดเขาดิน" ตามชื่อหมู่บ้านและสภาพภูมิประเทศของวัดที่ตั้งอยู่บนเนินดิน ในปลายปี พ.ศ. 2498 สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริ) ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมดิลก ตำแหน่งเจ้าคุณตรวจการภาค 7 ได้รับวัดนี้อยู่ในความอุปถัมภ์ ได้ขนานนามวัดนี้ใหม่ว่า "วัดสันติคีรีศรีบรมธาตุ" ปรากฏตามลิขิตที่มีมาถึงคณะกรรมการวัดว่า เมื่อปรากฏว่าวัดนี้เป็นที่บรรจุพระบรมธาตุด้วย ก็ควรให้ปรากฏเกียรติแก่วัด ฉะนั้นในการตั้งชื่อวัดว่า "วัดสันติคีรีศรีบรมธาตุ" เพราะถือพระบรมธาตุเป็นมงคลนิมิตอันยิ่งใหญ่

6. เขื่อนวชิราลงกรณ์ ตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ตำบลม่วงชุม เป็นเขื่อนกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2507 และแล้วเสร็จสมบูรณ์เมื่อ พ.ศ. 2518 ได้รับบรมราชานุญาตให้ อันเชิญพระนามสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯพินิจฯนามว่า "เขื่อนวชิราลงกรณ์" ตัวเขื่อนสร้างในช่องลัดทางขวาของคู้งน้ำ มีความยาว 117.50 เมตร มีสะพานติดตั้งเครื่องยกบานระบายวางทอดตลอดความกว้าง และมีสะพานสำหรับรถยนต์ข้าม เขื่อนนี้สามารถระบายน้ำได้สูงสุด 3,100 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ต่อมาได้สร้างระบบส่งน้ำและระบายน้ำ เพื่อให้สามารถนำน้ำไปใช้ในการเกษตร สิ้นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างประมาณ 3,528 ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินกู้ธนาคารโลก 440 ล้านบาท และเงินงบประมาณ 3,088 ล้านบาท สามารถส่งน้ำไปใช้ในการเกษตรในฤดูฝน 2.6 ล้านไร่ ฤดูแล้งประมาณ 1,555,000 ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมายเลข

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

การศึกษาสภาวะเศรษฐกิจของลูกค้านายการเพื่อการเกษตรและ

สหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ปี 2537-2538

ข้อชี้แจงในแบบสัมภาษณ์

1. แบบสัมภาษณ์นี้ประกอบด้วยคำถาม 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 : สภาวะด้านสถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 : สภาวะด้านเศรษฐกิจ

ตอนที่ 3 : ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการพัฒนาชนบทต่อลูกค้าเกษตรกรที่เข้าเป็นลูกค้า

ตอนที่ 4 : ปัญหาและอุปสรรค

2. ให้ทำเครื่องหมาย "/" ลงใน [ ] หรือเติมข้อความที่ท่านต้องการลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 : สภาวะด้านสถานภาพส่วนบุคคล

1.1 ชื่อและนามสกุล _____

นามสกุลเดิม [ถ้ามี] _____

1.2 เพศ

[ ] ชาย [ ] หญิง

1.3 อายุ _____ ปี [อายุเต็มปี]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 นับถือศาสนา

พุทธ   คริสต์   อิสลาม   อื่น ๆ ระบุ _____

1.5 วุฒิการศึกษาหรือระดับการศึกษา

ไม่ได้รับการศึกษา   ประถมศึกษาปีที่ 4
 ประถมศึกษาปีที่ 6   มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.   อนุปริญญาหรือ ปวส.
 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า   สูงกว่าระดับปริญญาตรี

1.6 สถานภาพการสมรส

โสด   แต่งงานแล้ว อยู่ร่วมกัน
 หย่าร้าง   แต่งงานแล้ว แยกกันอยู่
 อื่น ๆ ระบุ _____

1.7 จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด

ระบุจำนวน _____ คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 : สภาวะด้านเศรษฐกิจ

2.1 อาชีพของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

ระบุ _____

รายได้ประมาณ _____ บาท

2.2 อาชีพเสริมหรืออาชีพรองของผู้ให้สัมภาษณ์ในปัจจุบัน [ถ้ามี]

ระบุ _____

รายได้ประมาณ _____ บาท

2.3 ในปี พ.ศ. 2537-2538 ท่านมีรายจ่ายในครอบครัว

1. ค่าอาหาร _____ บาท/ปี

2. ค่าการศึกษาของบุตร _____ บาท/ปี

3. ค่ารักษาพยาบาล _____ บาท/ปี

4. ค่าเครื่องใช้ประจำวัน _____ บาท/ปี

5. ค่าเช่าระหนี้ _____ บาท/ปี

6. ค่าดอกเบี้ย _____ บาท/ปี

7. ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ _____ บาท/ปี

8. ค่าเดินทางในการพักผ่อน _____ บาท/ปี

2.4 ในปี พ.ศ. 2537-2538 ท่านมีรายจ่ายเพื่อทำการเกษตร

1. ค่าแรงงาน _____ บาท/ปี

2. ค่าพันธุ์พืช _____ บาท/ปี

3. ค่าพันธุ์สัตว์ _____ บาท/ปี

4. ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช _____ บาท/ปี

5. ค่าอาหารสัตว์ _____ บาท/ปี

6. ค่าเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร _____ บาท/ปี

7. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง _____ บาท/ปี

8. ค่าซ่อมแซม _____ บาท/ปี

2.5 ในปี พ.ศ. 2537-2538 ท่านมีหนี้สินหรือไม่

[ ] มี [ ] ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 แหล่งเงินทุนที่นำมาจากสถาบันใด [ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ]

- ธ.ก.ส. จำนวน _____ บาท อัตราดอกเบี้ย _____ บาท/ปี
- ธนาคารพาณิชย์ จำนวน _____ บาท อัตราดอกเบี้ย _____ บาท/ปี
- พ่อค้า จำนวน _____ บาท อัตราดอกเบี้ย _____ บาท/ปี
- เพื่อนบ้าน จำนวน _____ บาท อัตราดอกเบี้ย _____ บาท/ปี
- อื่น ๆ ระบุ _____

2.7 วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน [ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ]

- เพื่อการลงทุน เพื่อใช้ในวิถีประจำวันหรือการครองชีพ
- เพื่อใช้ในการปลูกสร้างสิ่งที่อยู่อาศัย
- อื่น ๆ ระบุ _____

2.8 ผู้ให้สัมภาษณ์ที่คิดเป็นของตนเองหรือไม่

- มี ไม่มี

ในการสัมภาษณ์ที่คิดเป็นของตนเอง ระบุจำนวน _____ ไร่

ไว้เพื่อทำประโยชน์อะไรบ้าง [ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ]

- เพื่อทำการเกษตร เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย
- ให้เช่า อื่น ๆ ระบุ _____

2.9 ผู้ให้สัมภาษณ์มีเงินออมหรือไม่

- มี ไม่มี

ถ้ามีเงินออมมีวิธีการเก็บไว้อย่างไร [ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ]

- ฝาก ธ.ก.ส. ฝากธนาคารพาณิชย์
- ให้เพื่อนบ้านกู้ยืม เก็บรักษาไว้เอง
- อื่น ๆ ระบุ _____

2.10 มูลค่าทรัพย์สินเมื่อคิดเป็นตัวเงินประมาณ

ที่ดิน _____ บาท

บ้านเรือน _____ บาท

รถแทรกเตอร์หรือรถที่ใช้ในการเกษตร _____ บาท

พาหนะที่ใช้สำหรับเดินทาง _____ บาท

เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการเกษตร _____ บาท

พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ _____ บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 : ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าที่มีต่อการดำเนินงานของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการพัฒนาชนบทต่อเกษตรกรลูกค้าที่เข้าเป็นลูกค้า

3.1 คุณภาพของผลผลิตหลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส.

สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

3.2 การมีอำนาจต่อรองในการขายผลผลิตหลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส.

สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

3.3 การมีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตรหลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส.

สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

3.4 การมีการรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิตหลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส.

สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

3.5 รายได้จากการขายผลผลิตทั้งหมดหลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส.

สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

3.6 หนี้สินของท่านหลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส.

สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

3.7 ความรู้ความสามารถทางด้านการเกษตรของท่านหลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส.

สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

3.8 การได้รับวิชาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ หลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส.

สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

3.9 การมีงานทำของลูกค้าตลอดทั้งหลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส.

สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

3.10 การถือครองที่ดินของลูกค้าหลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส. (กรรมสิทธิ์ในที่ดิน)

สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

3.11 สภาพความเป็นอยู่ของลูกค้าหลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส.

สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

3.12 สุขภาพของสมาชิกในครอบครัวหลังเข้าเป็นลูกค้า ช.ก.ส.

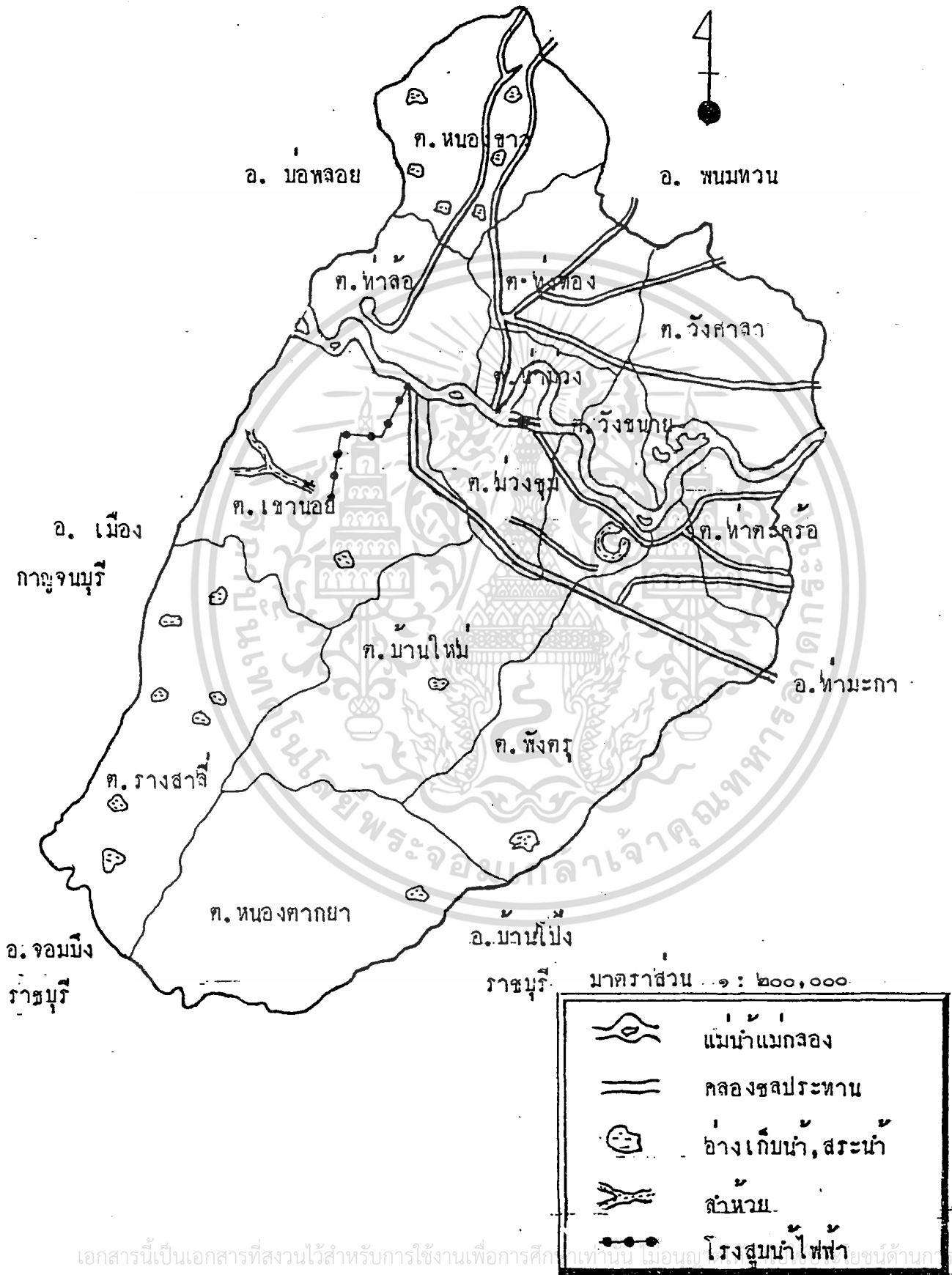
สูงขึ้น   เท่าเดิม   ลดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

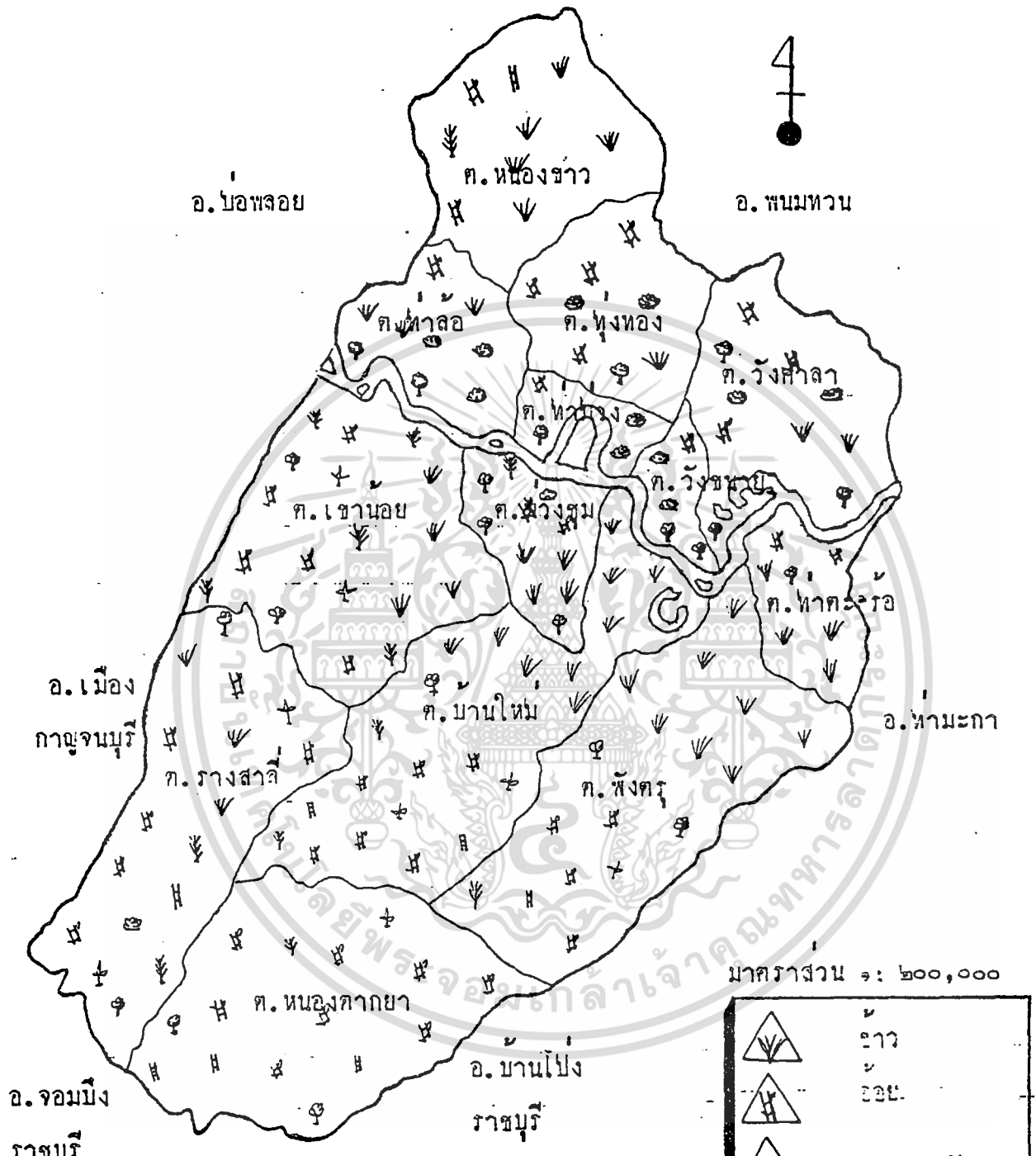

แผนที่แสดงแหล่งน้ำและการชลประทานของอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่แสดงการกระจายตัวการปลูกพืชของอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

	ข้าว
	อ้อย
	ไม้สำหรับยาง
	กล้วย
	กระต๊อ
	มะพร้าว
	ผลไม้, ไม้ยืนต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่... เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่...
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีก... นอหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้